

ДЖОРДЖ Р. Р.
МАРТИН

В ДОМА
НА ЧЕРВЕЯ

 ciela

ДЖОРДЖ Р. Р. МАРТИН В ДОМА НА ЧЕРВЕЯ

Превод: Богдан Русев

chitanka.info

ДЖОРДЖ Р. Р. МАРТИН Е СЪЗДАЛ КРАСИВА ЕЛЕГИЯ ЗА ЕДИН ЗАГИВАЩ СВЯТ

Под повърхността на опустошена планета, огрявана от лъчите на умиращо слънце, децата на Белия Червей живеят и празнуват, докато светът им загива.

Анелин е млад благородник от Града на Червея, принуден да слезе в дълбоките тунели, където светлината не достига и властва мракът, за да отмъсти за накърнената си чест.

Там е царството на слепите гроуни — древен враг, чудовища от приказките и жадуван източник на месо.

Докато тъмнината стяга кадифената си прегръдка около Анелин и фалшивите сенки на светлината изчезват, наяве ще излязат забравени тайни за миналото на планетата и за тихия, лепкав ужас, дебнещ в нейното сърце.

Дори легендите са забравили откога беше започнал упадъкът на Дома на Червея, както и следва да бъде, защото *Упадък* е само едно от имената, с които се зове самият Бял Червей. И тъй, *яга-ла-хай* — чедата на червея — продължаваха да се усмихват и да се преструват, че нищо не е станало, макар че гоблените по стените на безкрайните им тунели гниеха и броят им намаляваше всяка година, макар че месото все по-рядко навестяваше траpezата им и самите камъни около тях се разпадаха на прах. Те идваха и си отиваха, раждаха се и живееха във високите тунели с прозорци като присвити на цепка очи, окъпани в мътния червен блясък на необятния умиращ въглен над главите им. Палеха факлите си и устройваха маскарадите си, и очертаваха с ръка знака на червея всеки път, колчем минаваха покрай тъмните тунели без прозорци, където се мълвеше, че ръмжат и дебнат в очакване гроуните (защото чертозите и тунелите на Дома на Червея бяха приказно безкрайни и се спускаха тъй дълбоко под земята, колкото бяха високи черните небеса над тях, и *яга-ла-хай* обитаваха едва малка част от древните зали).

Чедата на червея бяха научени да вярват, че Белият Червей идва за всекиго в края на времето, но пълзи съвсем бавно, а в дългия упадък има време за разкошни пирове и ярки, прогнили багри. Тази мъдрост беше подкрепяна със силата на настоящия Човекочервей и неговите бронзови рицари, тъй както техните предци я бяха подкрепяли преди тях безброй поколения наред. Тъй оцеляваше Домът на Червея, макар и гроуните да пълзяха под краката им, а слънцето да догаряше над главите им.

На всяка четвърта година в Залата на Обсидиана се събираха най-проницателните, най-остроумните и най-благородните от всички *яга-ла-хай*, за да съзерцават слънцето и да пируват под умиращите му лъчи. Тази зала беше единственото достойно място за толкова блестящ маскарад. Беше разположена високо в Дома на Червея, така че всички тунели, които водеха към нея, се издигаха стръмно нагоре, и както подът, така и таванът, както и три от стените на залата бяха от разтопен обсидиан, студен и лъскав като огледало и мрачен като смъртта. През

четирите години без един ден, които преминаваха между всеки два Слънчеви Маскарада, не тъй благородните чедата на червея, наричани факлороби, неуморно се трудеха в тази зала, търкаха и лъскаха, така че когато бронзовите рицари дойдат да запалят факлите, техните отражения да просветнат в черното стъкло навсякъде около тях. Едва тогава се събираха и гостите, хиляди празнуващи в пъстри костюми и фантастични маски, и обсидианът извиваше и разкривяваше техните ярки лица и елегантни силуети, докато не се превръщаха в пъстра вихрушка от демони, които танцуват във великанска черна бутилка.

И това беше само част от Залата на Обсидиана. Това не бе всичко; имаше го и прозореца. Прозорецът заемаше цялата четвърта стена зад пясъчната яма, в която се свиваше на кълбо Човекочервеят; беше прозрачен като кристал, но при все това беше по-здрав от всяко стъкло, което бяха виждали някога. На нито едно друго място в целия Дом на Червея нямаше нито един прозорец, който да се мери и с една незначителна част от него. Стъклото, ако изобщо беше стъкло, гледаше към мъртва и безрадостна пустош, над която не повяваше вятър; над равнината цареше безкраен мрак и тя беше съвсем пуста, макар и до едва видимия хоризонт понякога да се различаваха полуразрушени каменни форми, които може и да бяха руини, а може би не. Беше трудно да се прецени; светлината беше крайно недостатъчна.

Слънцето изпълваше половината от небето; снагата му се извиваше от единия край на хоризонта до другия и се издуваше толкова високо, че докосваше зенита. Над него се простираше безкрайното черно небе, напръскано с шепата звезди. Самото слънце беше с по-мек черен цвят, цвета на пепел, освен по малобройните петна, където все още беше живо. Прекосяваха го реки — усукани ивици в червено, което сияеше като въглен, огнени вени по умореното му лице. Никога чедата на червея ги бяха изучавали — в онези далечни времена, когато все още си играеха с телескопи — и всеки от огнените канали някога си беше имал име, макар и повечето от тях вече да бяха забравени. Там, където се срещаха и събираха реките, понякога се виждаха пламтящи оранжеви езера, а на други места под пепелявата кора на слънцето пулсираха червени и жълти отблясъци. Най-красиви от всичко бяха моретата — два исполински океана в яростно червено, които се смаляваха и потъмняваха с всеки следващ маскарад; единият беше в горната част на слънцето, близо до ръба, и се извиваше отвъд

хоризонта до онази част от него, която никога не бяха виждали, а вторият гореше близо до кръста на слънцето и често очертаваше със светлината си руините на хоризонта, които може би не бяха руини.

От пладне, когато започваше Слънчевият Маскарад (всички часове на чедата на червея бяха произволни, защото светлината беше една и съща, денем и нощем), до полунощ всички гости носеха маски, дори Човекочервеят, и пред големия прозорец се спускаха дълги завеси от тежко червено кадифе, за да скриват слънцето. Безмълвните факлороби поднасяха пиршеството на черни железни подноси и го подреждаха на дългата трапеза: тежки гъби със сметанов сос, изящно подправени праханки, миниатюрни голи охлюви в рулца от бекон, уханно зелено вино, в което се извиваха все още живи подправки, пържени буболечки, печени дънни глигани от кралския килер на Човекочервея, току-що изпечен гъбен хляб и хиляди други деликатеси. А почетното място на трапезата, ако имаха късмет, беше отредено за някой тлъст и невръстен шестокрак гроун (или дори два!), едва достигнал пубертета, усърдно изпечен на шиш и сервиран цял и непокътнат, така че месото му да бъде бяло и сочно. Гостите се хранеха до насита, докато не можеха да сложат нищо повече в устата си, изпод всеки воал и домино се сипеха шеги и смях и сетне танцуваха с часове под светлината на факлите, а обсидиановите призраци имитираха движенията им по стените и пода. И когато най-сетне идваше полунощ, започваше свалянето на маските.

Едва когато всички бяха оголили лицата си, бронзовите рицари отнасяха властващия Човекочервей до четвъртата стена и той дръпваше въжето на завесите (ако все още имаше ръце — в противен случай рицарите го правеха вместо него), за да свали маската на слънцето.

Човекочервеят в онази година бе Верментор Втори, четиринадесетият от своя род, който властваше над *яга-ла-хай* от Високия Тунел в Дома на Червея. Той властваше от дузина години насам и скоро дните му щяха да свършат, защото жреците-хирурзи не бяха спирали да вършат свещената си работа върху него през цялото това време и от него не беше останало нищо за пречистване освен твърде човешката глава, която се поклащаше на върха на лъкатушното му тяло. Скоро той щеше да се слее ведно с Белия Червей. Но синът му вече беше готов да го наследява.

Бронзовият рицар Гроф, огромен и скован в бронята си, отнесе Верментор до прозореца и замести ръцете му. Кадифето гладко се отдръпна и пред очите им се разкри ликът на старото слънце, докато Човекочервеят напяваше древните заклинателни слова, а чедата на червея се събраха да гледат около него.

Анелин, обграден от своите приятели и последователи, беше един от онези, които застанаха най-близо до стъклото, както и следваше да бъде. Анелин винаги заставаше най-отпред. Беше строен и прекрасен младеж, висок и изящен. Кожата на всички благородни *яга-ла-хай* беше с мекия цвят на мока, но кожата на Анелин изглеждаше най-мека от всички. Повечето от сподвижниците му имаха руси или червеникаворуси коси, но косата на Анелин сияеше като злато и увенчаваше главата му като корона от деликатно оформени къдрици. Много от чедата на червея имаха сини очи, но никой нямаше толкова дълбоки сини очи, колкото Анелин.

След като дръпнаха завесата, той заговори пръв.

— Черните петна растат — отбеляза той с висок, чист глас пред онези, които стояха около него. — Скоро няма да има нужда от нашите завеси. Слънцето вече само си слага маска.

Той се разсмя при последните си думи.

— Слънцето умира — отвърна Вермилар, изпит младеж с хлътнали бузи и сламеноруса коса, който винаги се тревожеше твърде много за всичко. — Веднъж дядо ми разказа, че едно време черните равнини са били в опушено червено, а моретата и реките са горели с бял огън — толкова силно, че очите са болели от тях.

Дядото на Вермилар беше роден като втори син на тогавашния Човекочервей и по тази причина беше сведущ с какво ли не, което беше предал на своя внук.

— Може би е било така — рече Анелин, — но се обзалагам, че не е било по негово време, нито дори по времето на неговия дядо.

Анелин нямаше кръвни връзки с кралската фамилия на Човекочервея и не разполагаше с тайни източници на познание, но винаги беше сигурен в думите си и неговите приятели — Вермилар, солидният Рийс и красивата Каралий — го смятаха за най-мъдрия и остроумния сред всички люде. Освен това веднъж беше убил гроун.

— Не се ли тревожиш за това, че слънцето умира? — попита го Каралий и дръзко отметна русите си къдрици, когато се обърна към

него.

Каралий толкова приличаше на Анелин, че можеше да му бъде сестра близначка; може би точно затова я желаше тъй силно.

— За това, че студът ще завладее тунелите?

Анелин отново се разсмя и Рийс се разсмя с него. (Рийс винаги се смееше заедно с Анелин, макар и Анелин да подозираше, че дебелакът невинаги схваща шегите му.)

— Слънцето е умирало много преди да дойде в Дома на Червея и ще продължи да умира много след като съм го напуснал — рече той и се извърна от прозореца.

Тази вечер беше великолепен в своя костюм от бледосиня коприна и сива паяжина с герба на тета, извезан на гърдите му.

— Колкото до студа — продължи Анелин, като поведе тримата си другари обратно към трапезата, — аз не вярвам, че старото слънце така или иначе има нещо общо с топлината.

— Напротив, има — възрази Вермилар.

Костюмът му беше от кафяви парцали, като на гъбар. Двамата с Каралий крачеха редом с Анелин през обсидиана, а отраженията им бързаха, за да ги настигнат. Рийс дишаше тежко, докато се опитваше да поддържа същото темпо, и се бореше с тежестта на своя костюм: имитация на бронята на бронзов рицар.

— Дядо ти ли каза така? — попита го Анелин.

Рийс се разсмя.

— Не — отвърна Вермилар, като се намръщи. — Но не си ли забелязал, Анелин, как слънцето прилича на горещ въглен, откраднат от огнището?

— Може би — каза Анелин.

Той спря до купата с вино и напълни два бокала от изсечен кристал със силното зелено вино, като се постара да улови в купата два червея, заплетени помежду си в жив възел. Червеите се озоваха в бокала на Каралий и тя се усмихна на това предложение, когато го взе от ръцете му. Вторият бокал с един-единствен червей в него остана за Анелин и той отпи от чашата, когато отново се обърна към Вермилар.

— Ако слънцето не е нищо повече от голям въглен — продължи Анелин, — значи няма за какво да се тревожим, тъй като разполагаме с множество по-малки въглени, а и факлоробите винаги могат да донесат още от тъмното.

Рийс се разкикоти. Беше оставил рицарския си шлем на масата и се беше заел да опустоши един поднос с пикантни паяци.

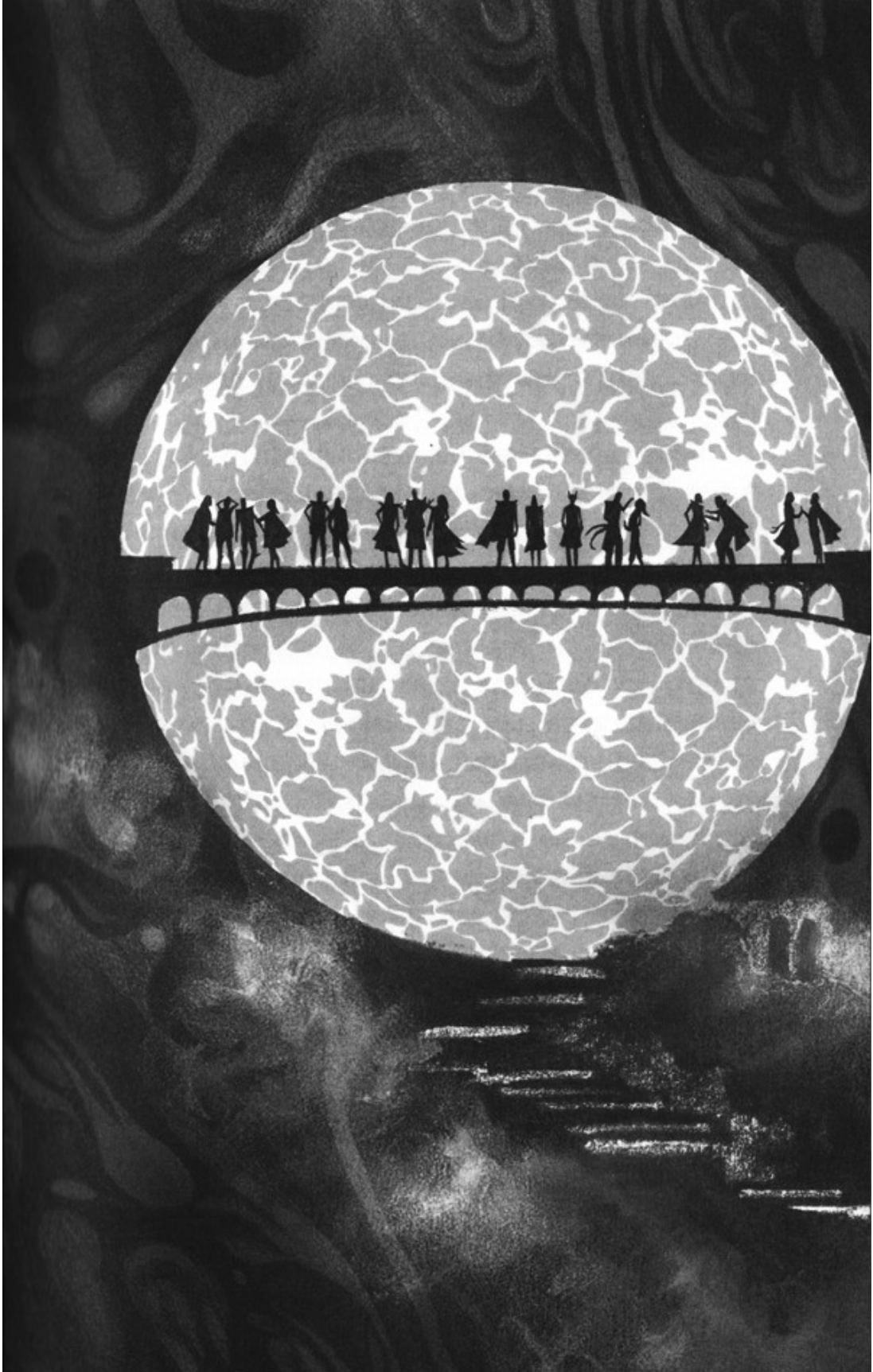
— Така да е — отвърна Вермилар. — Но в такъв случай признаваш, че слънцето е въглен и прави така, че да топли тунелите.

— Не — възрази Анелин. — Аз просто направих предположение, основано на непълна информация. В действителност смятам, че слънцето е нещо като украса, поставена в небето от Белия Червей, за да ни дава светлина и повод за празненства.

Изведнъж се разнесе смях, който стресна всички, басов и груб. Усмивката на Анелин мигновено се превърна в намръщена гримаса, когато той си даде сметка, че човекът не се беше разсмял на неговото остроумие, а на самия *него*. Той се изправи в цял ръст и раздражено се обърна.

Но когато видя кой се е разсмял, Анелин само повдигна чашата си (и една от прекрасните си руси вежди) за поздрав, изпълнен с престорено уважение.

Месоносеца (както го наричаха всички — ако имаше друго, истинско име, той не го използваше) спря да се смее; възцари се тишина. Беше набит, широкоплещест мъж, с цяла глава по-нисък от Анелин и по-грозен от всеки друг *яга-ла-хай* с правата си бяла коса, розово-кафявата си кожа, нашарена от петна, и огромния си сплескан нос. Отражението му, очертано в оранжево и алено от светлината на факлите върху обсидиана, беше по-високо и по-приятно за окото, отколкото самият Месоносец някога е бил.

Беше дошъл на Слънчевия Маскарад сам и без костюм, беше отблъскващо не на мястото си и го бяха пуснали единствено защото бе осигурил невръстния гроун за трапезата. Вместо изискано маскаратно облекло той носеше обичайните си одежди от млечнобяла кожа, съшити от одраните кожи на убити гроуни, и безцветна къса наметка, изтъкана от гроунска вълна. Всички в Дома на Червея знаеха с какво се хвалеше той — обличаше се единствено в кожата и вълната на гроуни, които беше убил със собствените си ръце. Той беше Месоносеца, който се спускаше сам в дълбоките тунели без прозорци, изсечени в тях.

Каралий го погледна с голямо любопитство.

— Защо се засмя? — попита го тя.

— Защото вашият приятел е смешен — отвърна Месоносеца.

Гласът му беше твърде груб и дрезгав. Анелин се чувстваше донякъде абсурдно като прицел на присмех от този нашарен с петна мъж, който ръмжеше подобно на факлороб. Около тях вече се събираше любопитно множество: *яга-ла-хай* винаги се интересуваха от необичайното, а Месоносеца беше най-необичаен от всички. Освен това вече им беше омръзнало да съзерцават слънцето.

— Винаги се радвам да попадна на човек, който оценява остроумието по достойнство — рече Анелин.

Думите му усърдно се стараеха да представят завоалираната обида на Месоносеца като комплимент.

— Аз наистина оценявам остроумието — отвърна Месоносеца. — Как ми се иска тук да имаше поне малко от него. Този маскарад е напълно лишен от остроумие.

Анелин реши, че деликатността е неуместна.

— Само ако го сравняваш с нещо друго — рече той. — Може би си свикнал с очарователното остроумие на гроуните?

Рийс се разкикоти, а Месоносеца свирепо му се усмихна.

— Гроуните притежават повече остроумие от твоето престорено другарче и повече мъдрост от теб — отвърна той.

Около тях се разнесе приглушен смях, но Анелин не знаеше дали гостите се смеят на абсурдното твърдение на Месоносеца, или на обидата срещу него самия.

— Значи ти знаеш гроунските тайни? — попита небрежно той.

— Гроуните наистина имат тайни. И аз наистина ги знам. Както и много други неща.

— Гроуните са животни — намеси се Вермилар.

— Както и ти самият — рече му Месоносеца.

Вермилар почервеня.

— Тази вечер съм облечен в парцали, но това е само заради маскарада. Дядо ми беше син на Човекочервея.

— По-добре дядо ти, отколкото ти — отвърна Месоносеца.

Този път се разсмя Каралий. Анелин я погледна с ужас, че намираще нещо забавно в тази грубост.

— Подиграваш се на честта? — настоя да узнае той. — На великата мъдрост? На отговорностите?

— *Моите* отговорности са по-тежки — рече с равен глас Месоносеца. — Както и отговорностите на всички останали, които се спускат в мрака в опит да се върнат с гроунско месо. Човекочервеят има само плесенявали ритуални задължения, неразбираеми за никого. Колкото до великата му мъдрост, аз имам повече познания и по този въпрос. *Яга-ла-хай* не знаят нищо за себе си или за Дома на Червея, нищо освен полуистини и заплетени лъжи. *А честта?*

Той махна с ръка към прозореца. Гроф, облечен в богато орнаментираната си броня, тъмна като ръжда, все така сковано държеше Човекочервея в ръцете си. Друг от бронзовите рицари дърпаше завесите обратно на мястото им; танците бяха възобновени.

— Да? — настоя безизразно Анелин.

— Честта не е нищо друго, освен чудовищна болка — рече Месоносеца.

Сякаш за да подчертае думите му, Човекочервеят внезапно вдигна глава и цялото му тяло започна диво да се мята в ръцете на Гроф.

— Да лягаш отново и отново под ножа и всеки път да идваш на себе си по-малко човек. Да достигнеш края на дните си обезформен и да умреш. Каква чест е това?

Множеството около тях изглеждаше шокирано от думите му, с изключение на малцината сред чедата на червея, които вече бяха чували думите на Месоносеца и неговата непочтителност ги забавляваше.

— Човекочервеят е пречистен — рече Рийс.

(Колкото и да се опитваше, дълбоко в себе си той беше скучен традиционалист и всички бяха наясно с това.)

— Той става едно с Белия Червей! — продължи той.

Анелин му даде знак да замълчи; самият той се смяташе за склонен към цинизъм и шокиращи твърдения.

— Може би имаш право за честта — отвърна той на Месоносеца. — Свободомислещите като мен също са си задавали въпроси за този древен обичай, но...

Месоносеца отново започна да му се смее, като този път отметна глава и смехът му отекна като рев. Лицето на Анелин потъмня и той пресуши бокала си наведнъж — заедно с червея, — докато се бореше да запази спокойствие.

— *Свободомислещ!* — зададено рече Месоносеца най-сетне, когато смехът му утихна. — Съмнявам се, че някога си имал и една-единствена свободна мисъл в главата си. Ти си едно нищо, по-малко и от Човекочервея.

Той бутна Анелин настрани и се зае отново да напълни с вино собствения си бокал.

— Аз съм убил гроун — каза Анелин.

Каза го бързо, преди да се замисли, и съжали за думите си в мига, в който излязоха от устата му.

Месоносеца просто се обърна към него и се ухили, и тогава всички започнаха да се смеят. Нямаше нужда от отговор; всички чеда на червея знаеха, че Месоносеца е убил около сто гроуна, а не един. Дори Каралий се присъедини към общия смях, макар че поне Вермилар и Рийс милостиво се въздържаха. Колкото и да беше висок, Анелин изведнъж се почувства така, все едно Месоносеца се беше надвесил над него като великан. Той сведе очи и видя собственото си лице, което го гледаше от студения обсидиан под краката му, глупаво и разстроено.

Месоносеца одобрително огледа Каралий.

— Сподели ложето ми тази вечер — рече изведнъж той, недодялан като факлороб.

Месоносеца нямаше никакъв срам. Анелин отново вдигна очи, шокиран от думите му. Каралий беше облечена в синя коприна и сива паяжина, също като него; очевидно двамата бяха заедно. Освен това той беше предложил бокала с чифтосаните червеи и тя го беше приела!

Тя бегло отвърна на погледа на Анелин, сетне явно го отхвърли с един замах на блестящите си къдрици и се обърна към Месоносеца.

— Добре — рече тя с някакво необичайно вълнение.

След тези думи двамата се отправиха заедно към необятното черно огледало на пода на залата, където се заеха да се въртят, да се извиват и да се плъзгат един срещу друг в сложните древни плетеници на танца на *яга-ла-хай*.

— Това беше оскърбление! — рече яростно Анелин на Рийс и Вермилар.

Тримата гледаха как Месоносеца трмаво имитираше изящните движения на Каралий.

— Трябва да се обърнем към Човекочервея — предложи Вермилар.

Рийс не каза нищо, но облото му лице беше смръщено от вълнение, докато протягаше ръка към поредния пикантен паяк.

— Не — отсече Анелин.

Гледаше към отсрещния бряг на морето от извиващи се танцьори, изпъстрени с великолепни цветове, където Гроф беше оставил Човекочервея обратно в пясъчната му яма. Покрай стените на залата пристъпваха набити факлороби, като угасяха две от всеки три горящи светлини. Скоро обсидианът помръкна и ярките отражения избледняха до мътночервени сенки по стъклото. В притъмнелите ъгли се бяха усамотили няколко по-дръзки двойки, които вече се бяха заели със свалянето на маските от телата; скоро и други щяха да последват примера им. Анелин беше възнамерявал да свали маската от тялото на Каралий. Но сега беше останал сам.

— Защо не? — настоя Вермилар. — Ти го чу. Той ме нарече животно, а аз съм внук на човека, който можеше да стане Човекочервей.

Анелин му махна да замълчи.

— Ти също ще си отмъстиш — отвърна той. — Но по моя начин, по *моя* начин.

Тъмносините му очи сезираха в другия край на залата. Месоносеца вече отвеждаше Каралий към един ъгъл.

— По моя начин — повтори той.

Сетне рече:

— Елате.

И с тези думи ги изведе от залата.

Срещата им беше рано на следващата сутрин, сред праха и избелелите гоблени в рядко използвания Долен Тунел, който свързваше повечето от основните тунели на *яга-ла-хай*, преди да възвие надолу по дългия си път към безкрайността. Анелин пристигна пръв. Беше облечен изцяло в излъскано до блясък черно, с качулка в същия цвят, за да скрие ярката си руса коса. Единствената му отстъпка в името на суетата беше гербът на тета, извезан в златно на гърдите му. Носеше колан от черно въже, на който беше окачил рапира и кинжал.

Скоро се появи и Рийс, в тясна ризница от кожа и метални брънки и тежко наметало от сива паяжина. Двамата с Анелин седнаха заедно на каменния под пред черната паст, която бълваше нагорещен, влажен въздух срещу тях през ръждивата си решетка. Светлината, доколкото я имаше, идваше от факлите, разположени наредко в бронзовите си поставки покрай стените, и от прозорците — тесни процепи на тавана, на шест крачки над главите им, — от които се процеждаше мътно червено сияние. Прозорците бяха изсечени на три крачки един от друг по цялата дължина на Долния Тунел до мястото, откъдето започваше да се спуска надолу. Веднъж, още като момче, Анелин беше натрупал всякакви боклуци на купчина по средата на един тунел и се беше изкатерил по нея, за да погледне навън, но навън нямаше какво да се види — стъклото на прозорците, точно както и камъкът на стените, беше по-дебело от човешки ръст. Беше цяло щастие, че изобщо проникваше *някаква* светлина.

Вермилар закъсняваше. Анелин седеше с кръстосани крака и разглеждаше гоблените, повесени по стените, макар че всички изображения по тях бяха избледнели до плесенясало сиво. Рийс говореше с оживление, като изброяваше всички въображаеми мъчения, които можеха да причинят на Месоносеца.

— Когато го хванем, трябва да го повесим с главата надолу, като пробием дупки на глезените му и прокараме въже през тях — предложи набитият младеж. — А после можем да се сдобием с едно буре пиявици от жреците-хирурзи и да ги пуснем да го налазят целия, за да му изпият кръвта до последната капка.

Анелин го остави да си дърдори, докато Вермилар най-сетне не пристигна, облечен в черно и сиво, въоръжен с факла и дълга кама. Двамината скочиха на крака, за да го посрещнат.

— Не биваше да идвам — рече Вермилар.

Лицето му беше особено изпито, но той сякаш омекна малко, когато видя двамата си другари.

— Аз съм правнук на самия Човекочервей — продължи той, като прибра камата си в ножницата и подаде факлата си на Рийс. — И не съм длъжен да те слушам, Анелин. Всички ще станем храна на гроуните.

— Месоносеца не е станал храна на гроуните, а той е сам, докато ние сме трима — възрази Анелин.

Той пое надолу по Долния Тунел към безкрайното сиво, където камъкът вече не беше нашарен с ивици червена светлина, и останалите го последваха.

— Сигурен ли си, че минава отгук? — попита Вермилар.

Те подминаха още един от квадратните черни отвори и наметалата им се развяха в топлия дъх, който идваше от каменната паст. Вермилар посочи към отвора:

— Може би се спуска по някой от тези до мястото, където живеят гроуните.

— Те са твърде стръмни и твърде горещи — обясни му Анелин. — Ако се опита да се спусне по тях, ще падне или ще изгори. Освен това много хора са го виждали да поема по Долния Тунел и да се връща оттам. Аз разпитах факлоробите.

Тримата минаха под последния прозорец; пред тях се виждаше как Долният Тунел започва да се спуска надолу, а на тавана вече нямаше нищо. Вермилар спря на мястото, където все още имаше светлина.

— Гроуни — настоя той. — Анелин, там долу има *гроуни*. Далеч от светлината на прозорците.

— Аз съм убивал гроун — напомни му Анелин. — А и нали вече говорихме за това? Имаме факла, а освен това всеки от нас носи клечки кибрит. По цялата дължина на тунела има стари факли, много от които могат да бъдат запалени. И най-сетне, гроуните никога не се изкачват толкова нависоко. Никой не е виждал гроун в Долния Тунел от едно поколение насам.

— Всеки месец изчезват хора — настоя Вермилар. — Гъбари. Ловци на гроуни. Деца.

Когато му отвърна, Анелин вече звучеше раздражено.

— Ловците на гроуни се спускат дълбоко, така че сами стават плячка, естествено. Колкото до останалите, кой знае? Да не се боиш от тъмното?

Той нетърпеливо тропна с петата на ботуша си.

— Не — отвърна Вермилар и продължи напред, за да ги догони.

Но ръката му остана на дръжката на камата.

Анелин не продължи веднага напред. Вместо това пристъпи към извитата стена и се протегна, за да издърпа една факла от бронзовата ѝ поставка с формата на ръка, стисната в юмрук. Той я запали от огъня на факлата, която носеше Рийс, и светлината им изведнъж стана два пъти по-силна.

— Ето — рече той и подаде факлата на Вермилар. — Хайде, идвай.

И тъй, те поеа надолу по дългия тъмен тунел, докато той се спускаше и потъваше едва доловимо под краката им: покрай разнищени и прогнили гоблени и други, които се бяха превърнали в гъсталаци от сплъстена плесен; покрай безконечна редица от поставки за факли (всяка втора ръка не държеше нищо в юмрука си и само една на всеки петдесет факли беше запалена); покрай безбройни входове на тунели, зазидани с тухли, и покрай няколко, където тухлите се бяха натрошили или разпаднали на прах; покрай невидимата топлина от въздухопроводните шахти, която ги облъхваше отново и отново. Крачеха мълчаливо, защото знаеха, че ехото ще разнесе гласовете им, и се надяваха прахът под краката им да погълне шума от стъпките им. Продължиха да вървят, докато не изгубиха от поглед последния прозорец и в продължение на още един час след това. И най-сетне стигнаха до мястото, където Долният Тунел свършваше. Пред тях имаше две квадратни врати от метал, който отдавна се беше разпаднал на ръждиви люспи. Рийс промуши факлата си в едната врата и видя само няколко дебели тежки кабела, увити един около друг, които пропадаха в зейналата тъмнина на отвесна, безкрайно дълбока шахта. Стреснат от видяното, той се отдръпна и едва не изпусна факлата.

— Внимавай — обади се предупредително Анелин.

— Какво е това? — каза Рийс.

— Може би е капан — предположи Вермилар.

Той протегна собствената си факла през втората врата и те видяха каменно стълбище, което стръмно се спускаше надолу.

— Нали виждате? Някога тук е имало две врати. Някой враг или гроун може би е щял да отвори грешната врата и да пропадне в шахтата, за да намери смъртта си. Сигурно просто е въздухопроводна шахта, на която са сложили врата.

Анелин пристъпи до Рийс.

— Не — каза той, като се взираше надолу в шахтата. — Това са въжета. А и тази шахта е студена.

Той поклати глава и качулката му се свлече от нея, като разкри русите му къдрици, които меко просветнаха в танцуващата светлина на факлите.

— Няма значение — рече той. — Ще чакаме тук. Ако се спуснем още по-надолу, наистина ще стигнем до гроуните. Освен това не знам накъде води това стълбище. По-добре да изчакаме тук и да оставим Месоносеца да ни води.

— Какво? — каза Вермилар, шокиран. — Не искаш ли да го доведем тук?

Анелин се усмихна.

— Ха! Това щеше да бъде детинско отмъщение. Не, ние ще го последваме, дълбоко в страната на гроуните. Ще научим всичките му тайни и цялата мъдрост, с която се хвали. Ще разберем защо той винаги се връща жив оттам и винаги носи месо, докато другите ловци на гроуни изчезват безследно. *И едва тогава* ще го убием.

— Ти не каза *това* — възрази Рийс с отворена уста.

— Бездруго вече сме твърде далеч от прозорците — рече Вермилар и пристъпи напред, за да продължи.

Анелин тихо се разсмя и се обърна към Рийс.

— Момче — рече му той. — Аз дойдох дотук, когато бях на половината на твоята възраст. Точно тук убих моя гроун.

Той посочи към стълбището.

— Излезе оттам, вдигнат на четири от краката си, без капчица страх от огъня, който носех със себе си, и аз го посрещнах, въоръжен единствено с факлата си.

Вермилар и Рийс се взираха в тъмния отвор на стълбището.

— О — каза Рийс.

— Наистина ли? — обади се един друг глас зад тях.

Вермилар изпусна факлата и измъкна камата си. И тримата се завъртяха на пети.

На ръба на светлината стоеше един огромен, червенобрад мъж, облечен в черно, с бронзова секира на рамо, и се взираше в тях. Анелин едва го разпозна без бронята му, но споменът се върна изведнъж.

— Гроф — рече той.

Бронзовият рицар кимна.

— Проследих ви по целия път надолу по Долния Тунел. Вдигате много шум.

Тримата не отговориха. Вермилар вдигна факлата си от земята.

— Значи искате да убиете Месоносеца? — попита Гроф.

— Да — потвърди Анелин. — Не се меси, Гроф. Знам, че Месоносеца осигурява много гроунско месо за *яга-ла-хай*, но и ние ще можем да правим същото, когато научим тайните му. Човекочервеят няма причина да взима неговата страна.

След последните думи той упорито стисна устни.

Гроф се засмя, дълбоко в гърлото си, и намести секирата на рамото си.

— Не се тревожи, малко дете на червея. Ще си получиш трупа. Мен също ме изпратиха тук, за да убия Месоносеца.

— Какво? — каза Рийс.

— Човекочервеят ли ти заповяда да го направиш? — попита нетърпеливо Вермилар.

— Човекочервеят не мисли за нищо друго, освен за все по-близкия ден, в който ще стане едно с Белия Червей — отвърна Гроф.

Той се усмихна:

— И за болката, може би. Сигурно мисли и за това. Не, заповедта дойде от неговите съветници. Месоносеца има твърде много тайни. Съветниците смятат, че той не е истински *яга-ла-хай*, а освен това внася неспокойствие. Грозен е, разбунва мира и лъже. Нещо повече, откакто за пръв път му обърнахме внимание, преди две години, отдолу се връщат все по-малко ловци на гроуни, освен Месоносеца. Е, някога и аз самият бях ловец на гроуни. Може и да не съм слизал толкова дълбоко, колкото Месоносеца, който твърди, че се е спускал до мястото, където бронзовите рицари са воювали срещу гроуните преди милиони години. Може и да не съм стигал дотам, но съм обикалял по гроунските пътеки и не ме е страх от тъмните тунели.

Той погледна Анелин:

— Наистина ли си се срещнал с гроун на това място?

Анелин усети върху себе си тежкия поглед на Гроф изпод гъстите му червени вежди.

— Да — рече той.

Каза го твърде бързо, защото се боеше, че Гроф някак си е научил истината. А истината беше, че онзи гроун беше проснат в горния край на стълбите и вече мълвеше предсмъртното си стенание, когато Анелин попадна на него. Момчето с ужас видя как шестте върлиности крайника на създаването потръпнаха трескаво (и съвсем за кратко), а влажните хлътнали ямички от плът, които имаха гроуните вместо очи, безцелно се обърнаха насам и натам. Когато трупът остана съвсем неподвижен, Анелин го беше овъглил с факлата си, а сетне го беше извлякъл до тунелите на *яга-ла-хай*.

Гроф поклати глава.

— Рядко идват по-нагоре от гроунската стена — рече бронзовият рицар. — В последните ми години като ловец вече почти не идвах изобщо. Явно Месоносеца наистина слиза надълбоко.

Той се усмихна:

— Но и ние ще направим така.

— Ние? — обади се Вермилар.

Гроф кимна.

— Нямам нищо против малко помощ, а идеята на Анелин е добра. Ще научим тайните на Месоносеца, преди да го убием.

Той замахна със секирата си, за да им посочи пътя:

— Надолу по стълбите.

Стълбището беше зейнало срещу тях, злокобно и потънало в мастиленочерен мрак, и Анелин усети тревога. Едно беше да впечатли Рийс и Вермилар със своя дързък план да слязат в страната на гроуните, но с времето те несъмнено щяха да успеят да го разубедят. Може би тримата щяха да попаднат на Месоносеца *тук* — отвъд ръба на светлината, наистина, но все пак не толкова далеч, а Анелин вече беше стигал до това място. Но в действителност да продължат *надолу*...

Вермилар пръв се реши да възрази.

— Не — рече той. — Няма да сляза по-надолу оттук.

Той се обърна към Анелин.

— Убий Месоносеца или нека Гроф да го убие, или дори Рийс, ако може — но той ще умре с мен или без мен. Аз се връщам.

— Надолу по стълбите — каза строго Гроф. — Няма да търпя дезертъори.

Вермилар не отстъпи.

— Дядо ми беше син на Човекочервея — отвърна той. — Ще правя каквото си искам.

Той очерта знака на червея към Анелин и Рийс, после вдигна факлата си и пое обратно по пътя, по който бяха дошли.

Гроф не направи нищо, за да го спре.

— Надолу по стълбите — повтори той, след като светлината от факлата на Вермилар се беше стопила зад един завой.

Двамата побързаха да се подчинят.

Надолу. Най-лошата от всички възможни посоки. Надолу. Където се криеха гроуните. Надолу. Все по-далеч от светлината. Въпреки всичко те поеха надолу и точно в този момент Анелин си спомни, че дори в най-добрия случай не обичаше стълби. При това той беше извадил късмет. Защото Рийс, който държеше факлата, трябваше да върви най-отпред.

В дъното на стълбището имаше тясна площадка с две зазидани врати, още един зейнал отвор към студената тъмна шахта и още едно стълбище. Надолу. След това имаше и още едно. Отново надолу. И още едно *след него*.

Най-сетне и последното стълбище свърши.

— Угаси факлата — нареди Гроф.

Рийс се подчини.

Тримата стояха скупчени в единия край на тесен метален мост, който се протягаше през необятна подземна зала, сто пъти по-голяма от Залата на Обсидиана. Високо, високо над главите им се виждаше просторен покрив от стъклени плочи (Анелин си помисли, че всяка от тях беше с размерите на онази зад ямата на Човекочервея), затворени в решетка от черен метал. Слънцето се извисяваше над нея със своите океани от огън и равнини от пепел, тъй че нямаха нужда от светлината на факлата.

Анелин забеляза, че има и други мостове — още пет, подобни на тънки нишки, опънати от едната черна стена до другата над море от някаква гъста течност, която се плискаше и издаваше звуци точно под

краката им. Имаше и шести мост, или по-точно бе имало, защото сега мостът беше разрушен и висеше като усукана панделка в неспокойния мрак под тях.

Освен със светлина, залата беше изпълнена и с миризма. Силна, гъста и сладникава.

— Къде сме? — прошепна Рийс.

— В Залата на Последната Светлина — отвърна сухо Гроф. — Или поне така се нарича в преданията на бронзовите рицари. Но ловците на гроуни я наричат гроунската стена. Това е последното, най-дълбоко място, в което може да надникне старото слънце. Някои казват, че Белият Червей го е създал, за да попречи на гроуните да достигнат до тунелите на неговите чеда.

Анелин се приближи до перилата на моста.

— Интересно — отбеляза небрежно той. — Значи няма друг начин гроуните да се изкачат по-нагоре?

— Вече не — отвърна му Гроф. — Едно време е имало. Но бронзовите рицари са ги зазидали от другата страна с тухли и кръв. Или поне така се твърди.

Той посочи със секирата си към сенките в далечния край на моста.

— Напред по моста.

Мостът беше тесен — толкова широк, че само двама души да могат да крачат рамо до рамо по него. Анелин колебливо пристъпи напред, като протегна ръка към перилата, за да се подпре. Част от тях се откъсна и остана в ръката му — къса метална тръба, проядена от ръждата. Той я погледна, отстъпи крачка назад и я захвърли в течността.

— От влагата е — отбеляза Гроф, като не звучеше притеснен. — В самия мост също има дупки от ръждата, така че внимавайте къде стъпвате.

Гласът му беше строг и неумолим.

И тъй, Анелин отново пое напред, стъпка по стъпка, като внимаваше на всяка крачка, която го отвеждаше все по-напред над плискация се мрак в бездната от мътна червена светлина. Мостът проскърцваше и помръдваше под краката му и той неведнъж усещаше как нещо пропада под предпазливия натиск на стъпалото му, така че се принуждаваше бързо да отдръпне крак и да стъпи на друго място. Рийс

вървеше след него, като здраво се държеше за безполезните перила на всяко място, на което бяха останали такива. Гроф жизнерадостно ги гледаше, като стъпваше на проверените от тях места.

Когато достигнаха средата на моста, той започна да се поклаща — отначало бавно, а сетне с нарастваща бързина. Анелин замръзна на мястото си, вкопчи се в перилата и погледна през рамо към Гроф.

Бронзовият рицар изруга.

— Трима са твърде много — рече той. — Побързайте!

Анелин не посмя да се затича, но ускори крачка, колкото можеше, и това накара поклащането на моста да се засили. Той започна да крачи още по-бързо, като чуваше останалите точно зад гърба си. В един миг се разнесоха внезапен пукот и трясък, последвани от болезнен крясък. Едва *тогава* той се затича и едва ли не прескочи наведнъж последните няколко крачки, които го деляха от каменния полукръг, който удържаше моста в другия край на залата. Веднъж стигнал там, на безопасно място, той се обърна. Рийс беше настъпил едно проядено от ръждата място; десният му крак беше пропаднал направо през метала. Гроф му помагаше да се измъкне.

— Задръж го неподвижен! — провикна се бронзовият рицар.

Анелин се върна до каменния ръб и се опита да укроти люлеенето на моста, доколкото му стигаха силите.

Скоро към него се присъедини Гроф, като подкрепяше накуцващия Рийс. Кожените му панталони го бяха предпазили от сериозно нараняване, но нащърбените метални ръбове все пак се бяха забили в крака му и имаше малко кръв.

Докато Гроф се грижеше за раната му, Анелин се огледа. По ръба на каменната платформа, на която бяха застанали, се редяха тъмни силуети — големи квадратни кутии, които стърчаха по ръба като редица от прогнили зъби. Той се приближи до една от тях. Кутията беше метална, занемарена и белязана от ръжда, с дузина миниатюрни стъклени прозорчета, зад които не се виждаше нищо друго, освен прах. По кутиите също се виждаха дупки, а няколко от тях бяха смазани. Анелин нямаше никаква представа за какво служат.

Рийс се беше изправил на крака, макар че изглеждаше разтърсен от преживяването.

— Изпуснах факлата — рече той.

— Нататък има други — отвърна Гроф. — Във всеки случай, нямаше как да използваме нашите. Месоносеца щеше да забележи светлината от тях. Не, ние трябва да излезем на гроунските пътеки по тъмно и да го чакаме там, докато не забележим светлината на *неговата* факла. А сетне ще тръгнем след нея.

— Какво? — каза Анелин. — Но това е лудост, Гроф. В тъмното може би ще има гроуни.

— Може би — отвърна Гроф. — Но не е много вероятно, не и толкова близо до светлината и гроунската стена. По мое време и дори преди това ловците на гроуни трябваше да се спускат по-дълбоко, за да открият плячката си. По-горните пътеки са пусти. Но ние няма да слизаме далеч.

Той посочи към широката черна врата в стената на залата, която ги очакваше в края на платформата.

Анелин извади кинжала си и бързо пое напред, за да не изглежда като страхливец. Ако в мрака се спотайваше гроун, той щеше да бъде готов за него.

Но там нямаше нищо. На оскъдната светлина, която все още се процеждаше от залата, той различи смътните очертания на три тунела, един от друг по-тъмни.

— Левият води надолу — рече Гроф. — Към по-изобилната плячка по пътеките. Средният е зазидан и изоставен. Ще чакаме там. Ще можем да наблюдаваме моста под прикритието на мрака и да поемем след факлата на Месоносеца, когато мине оттук.

Той ги поведе напред и тримата седнаха да чакат на прашните камъни. Вратата към Залата на Последната Светлина се издигаше пред тях като сумрачен червен прозорец; всичко останало беше черно и потънало в тишина. Гроф седеше неподвижен, положил секирата си на скръстените си крака. Рийс неспокойно се въртеше на мястото си. Анелин облегна гръб на стената, така че гроуните да не могат да го изненадат оттам, и се заигра с кинжала си.

Не мина дълго време, преди да започне да различава шумове — тихо мърморене и слаби звуци, подобни на грозните гласове на гроуни, които се тълпят около тях, преди да ги нападнат. Но мракът в тунела беше абсолютен, а колкото повече се слушваше, толкова повече се разсейваха и размиваха шумовете. Дали бяха стъпки? Или само дишането на Гроф? Или пък беше шумът от неспокойната течност,

която беше останала недалеч зад тях? Анелин стисна оръжието си по-здраво.

— Гроф — обади се предупредително той, но мъжът му даде знак да мълчи.

Беше започнал да си припомня историите, които бе чувал — истории за това как гроуните виждаха и в пълен мрак, как пристъпваха меко и безшумно на бледите си стъпала и обвиваха шестте си дълги крайника около заблудените *яга-ла-хай*, — когато се разнесе и другият шум. Отначало по-тихо, сетне по-силно; този път не можеше да го сбърка с нищо друго. Шумът беше писклив и накъсан; издигаше се и се спускаше, прекъсван от хлипове и ридания. Гроф също го чу. Внезапно и мълчаливо той се изправи на крака. Анелин също скочи до него, а накрая и Рийс.

Мостът бавно се полюляваше в червения прозорец пред тях. Някой се приближаваше по него.

Шумът се засили и стана още по-човешки. Беше глас — истински глас, макар и изтормозен от страх. Сетне Анелин започна да различава и отделните думи: „моля те... не и пак в тъмното... гроуни... те ще... не мога...“. А след това много ясно чу:

— Дядо ми беше син на Човекочервея.

И тогава го видяха. По моста се приближаваше Вермилар. А зад него, стиснал дълъг нож, скрит в сумрака, вървеше Месоносеца, набит и грозен в своя костюм от гроунска кожа.

— Тихо! — рече Месоносеца.

Вермилар залитна, падна на каменната платформа и боязливо вдигна очи към черната врата, която зееше пред него.

Анелин изведнъж усети ръката на Гроф, която се отпусна на гърдите му и го избута назад, все по-назад.

— Назад — прошепна едва чуто рицарят.

Този път Анелин с радост се подчини и потъна по-дълбоко в сенките. Нещо не беше наред. Нещо съвсем, съвсем не беше наред.

Нито Вермилар, нито Месоносеца носеха факли.

— Ставай — рече Месоносеца. — Ставай и върви. Няма да те нося.

Вермилар се изправи, като се олюляваше и хленчеше.

— Недей — каза той. — Тук е *тъмно*. Не *виждам*. Недей.

Месоносеца го убоде с върха на ножа си.

— Навътре и наляво — рече той. — Напипай го, ако не виждаш, животното такава. *Напипай го.*

И Вермилар влезе в тунела, като опипваше стената с ръце и хлипаше, и сякаш погледна право в Анелин, без да го види, преди да се обърне наляво. Но Месоносеца дори не хвърли поглед в тяхната посока, когато ги подмина, като използваше ножа си като остен, за да накара Вермилар да върви по-бързо.

На Анелин му се струваше, че е стоял в мрака на средния тунел цял един час, но сигурно бяха минали само няколко минути. Най-сетне шумът от възраженията и вайкането на Вермилар се стопиха някъде под тях. Едва тогава Гроф заговори.

— Нямахте факла — рече той и дори *неговият* строг глас звучеше разтърсен от видяното. — Очите му са обсебени от гроун.

— Ще се връщаме ли? — попита Рийс.

— Да се връщаме?

Силуетът на Гроф беше очертан от червената светлина на вратата.

— Не, не. Но *ние* трябва да виждаме. Факла, трябва ни факла. Ще ги настигнем. Знаем накъде отива той, а и воплите на правнука на Човекочервея се чуват надалеч.

— Защо му е Вермилар? — прошепна Анелин.

Остроумието му го беше изоставило.

— Мога да направя предположение, основано на непълна информация — отвърна Гроф. — Но остава да видим.

Той издаде нареждания и тримата се заеха да обикалят късия тунел, като опипваха стените му в търсене на поставки за факли. Рийс не откри нищо друго, освен една въздухопроводна шахта, но ръцете на Анелин най-сетне напипаха познатите очертания на бронзовата поставка с формата на стиснат юмрук. От него стърчеше факла.

Рийс се зае да я запали, а Анелин се обърна към Гроф.

— Бронзов юмрук, дело на *яга-ла-хай*, на гроунска пътека. Как е възможно това, Гроф?

— Това невинаги са били гроунски пътеки. Тези тунели са прокопани от чедата на червея преди милиони години. Сетне гроуните са ги прогонили по-нагоре, като са водили велика война срещу тях, или поне така се твърди. Тунелите, които винаги са били на гроуните, изглеждат другояче. Сега гроуните се тълпят долу, а *яга-ла-хай* се

събират горе; и двата рода са създадени многобройни и могъщи, но и ние, и те сме се предали на упадъка, тъй както се случва с всичко в очите на Белия Червей, голямо и малко. Затова тези тунели, както и Залата на Последната Светлина, и нашият Долен Тунел вече са пусти, макар че едно време са били пълни с живот.

Рийс, който държеше факлата, очерта знака на червея.

— Хайде — каза Гроф. — Тунелът дълго време води право надолу, но най-сетне свършва, а ние не бива да ги губим.

И тъй, те отново поеха напред — Рийс с факлата си, Гроф с неговата секира, а Анелин със своя кинжал — и продължиха с бърза крачка. Тунелът беше съвсем празен: дълга, широка редица от въздухопроводни шахти с жежки отвори и натрошени бронзови юмруци, които стискаха само въздуха. На два пъти минаха покрай купчини кости, но Анелин не можа да определи дали бяха гроунски или човешки; всичко останало беше потънало в мрак, в който нямаше нищо друго. Най-сетне стигнаха до едно място, където тунелът се срещаше с много други разклонени тунели, и отново чува риданията на Вермилар, от които разбраха накъде да продължат.

Следваха ги дълго и дважди изгубиха източника на звука в лабиринта от свързани тунели, но и двата пъти бързо се върнаха обратно по стъпките си до мястото, където риданията бяха започнали да отшумяват. Анелин потръпна, когато осъзна, че вече наистина бяха на гроунските пътеки и самият той крачеше надолу по тях към безбрежните дълбини. Сините му очи се разшириха и погледът му се изостри, така че не пропускаше нищо на трептящата светлина на факлата: мамещите черни квадрати на тунелите, които подминаваха, безкрайните редици от ръждясали юмруци, килимите от прах, които дълбоко застилаха пода на някои места, а на други необяснимо липсваха. Чуваше и шумове, подобни на онези, които беше доловил, докато чакаха Месоносеца: тихо мърморене и още по-тихи стъпки, ръмжене, раздвижване на студения въздух в тунели, които не избираха, сякаш от невъзможен полъх на вятъра; и неясно, далечно бучене, което никога не си беше представял. Дали бяха истински шумове или фантоми, родени от трескавия му мозък, Анелин не знаеше. Знаеше само, че ги чува, така че пустите тунели около него сякаш се изпълваха с тъмен, невидим живот.

Никой не казваше нищо. Тримата продължаваха все по-надолу по завоите на тунелите, докатоANELIN не изгуби всякаква идея за посоката им. Слизаха по извити каменни стълбища, спускаха се по ръждясали стълби в празни кладенци, където отекваше всяка стъпка (и всяка стъпка носеше страх, че стъпалото под краката им може да се строши), минаваха по широки полегати скатове, прекосяваха необятни галерии, които поглъщаха без остатък светлината на факлата им, и обзаведени покои, в които всички мебели тънеха в прах и червясала гнилоч. Веднъж попаднаха на стая с висок таван, която много приличаше на ферма за гъби; но каналите за напояване бяха празни и пресъхнали, а в дългите, вкопани резервоари за отглеждане на гъбите растеше единствено зловонна плесен, която излъчваше мътно и злокобно сияние. В друга зала откриха безчет гоблени, но всички до един се бяха превърнали в посивели парцали, които се разпадаха от докосването им.

А шумовете неизменно ги предхождаха. Винаги.

Гроф заговори само веднъж, когато бяха спрели в дъното на един зазидан тунел и се канеха да се спуснат по още един от кръглите черни кладенци.

— Не са останали гроуни — промърмори той повече на себе си, отколкото на тях. — Някога по тези места гъмжеше от тях, а сега са опустели.

Той поклати глава с угрижен вид, преди да добави:

— Месоносеца слиза дълбоко.

НитоANELIN, нито Рийс му отговориха. Откриха стъпалата и започнаха да се спускат по тях. На дъното на кладенеца ги очакваха още тунели.

Най-сетне обаче те сякаш изгубиха пътя си. Отначало шумовете бяха пред тях — риданията на Вермилар се разнасяха постоянно и равномерно, — но сетне изведнъж отслабнаха. Гроф промърмори нещо и тримата се върнаха до последното разклонение, където избраха друг тунел. Но бяха изминали едва няколко крачки в тъмното, когато шумът се изгуби съвсем. Те отново се върнаха и поеха по трети тунел, но той се оказа не само притихнал, но и зазидан.

— Бяхме на прав път — настоя Гроф, когато за пореден път се върнаха до разклонението. — Онзи, по който поехме отначало, макар че шумът наистина отслабваше.

Той ги поведе натам и те отново чуха Вермилар, но шумът отново започна да отслабва, след като го бяха следвали в продължение на няколко крачки.

Гроф се извърна и закрачи обратно по тунела.

— Елате — нареди той.

Рийс бързо го доближи с факлата си. Рицарят беше спрял до една въздухопроводна шахта, от която ги облъхваше топъл въздух. Пламъкът на факлата танцуваше. Анелин забеляза, че шахтата не беше преградена с решетка. Гроф протегна ръка навътре.

— Въже — прошепна той.

Анелин изведнъж си даде сметка, че шумовете се носеха от самата шахта.

Гроф закачи секирата си на колана, сграбчи въжето с двете си огромни ръце и се залюля над бездънния мрак.

— След мен — нареди той.

Сетне потъна надолу, като местеше ръце една под друга.

Рийс погледна Анелин с изплашени, питащи очи.

— Въжето сигурно е от паяжинна коприна — рече Анелин. — Значи е здраво. Изгаси факлата и ела след мен.

Той също се хвана за въжето, което се тресеше под ръцете му, и пое надолу.

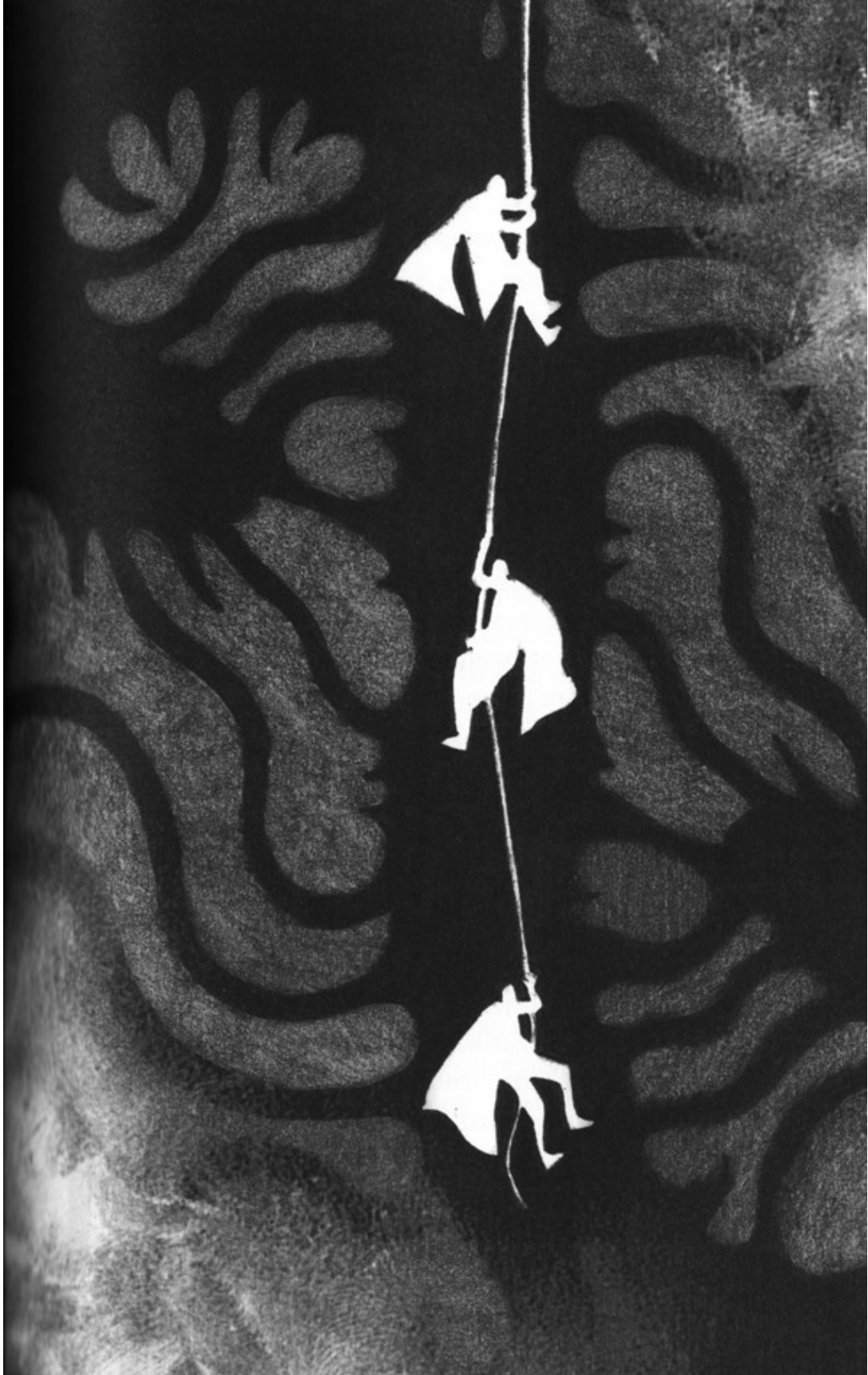
В шахтата беше топло, но не толкова, колкото си представяше Анелин; въздухът не го изгори. Освен това шахтата се оказа по-тясна, отколкото си мислеше; когато ръцете му се уморяваха, можеше да се подпре с колене на едната стена и с гръб на другата, така че да отдъхне за миг. Въжето сякаш живееше собствен живот под ръцете му, докато Гроф се спускаше под него, а Рийс над него, но наистина беше здраво, ново и лесно за хващане.

Най-сетне краката му увиснаха в празно пространство; бяха стигнали до друго ниво, където шахтата също нямаше решетка. Гроф го сграбчи и му помогна да се измъкне навън, а сетне двамата заедно помогнаха на Рийс, който се беше задъхал от умора и едва стискаше въжето.

Озоваха се по средата на неголямо разклонение, където три тунела се срещаха пред високите метални порти на обширна зала. Но Анелин веднага забеляза, че въжето беше единственият възможен път

дотук; и трите тунела бяха зазидани. Не беше трудно да го види: портите на залата бяха отворени и от тях бликаше светлина.

Тримата се притаиха в сенките до въздухопроводната шахта, Гроф приклепна до земята със секирата си в ръка, а Анелин извади рапирата си.

Залата беше от по-големите — вероятно толкова, колкото беше голяма Залата на Обсидиана, но това беше единствената прилика помежду им.

По средата на залата имаше трон, на който се беше възкачил Месоносеца, след като беше запалил двете факли, поставени под наклон в скобите на облегалката. Трептящата им светлина се смесваше с друго, по-необичайно сияние — примигващ виолетов светлик, който се излъчваше от огромни глобуси по стените, потънали в плесен. Виждаше се и Вермилар, който ридаше несвързано, окован за едно легло на колела недалеч от Месоносеца. Сегиз-тогиз цялото му тяло се разтърсваше, докато напразно се опитваше да се отскубне от оковите, но неговият похитител не обръщаше никакво внимание на безплодните му усилия.

Останалата част от залата, осветявана от странната смесена светлина, не приличаше на нищо друго, което Анелин беше виждал през живота си. Стените бяха от метал — разяден от времето и ръждата, но все още блестящ на отделни места. Тъмните им висини бяха прорязани от стъклени отвори; безчет миниатюрни прозорци — повечето счупени — примигваха от пламъците на факлите. В горния край на стените, точно под тавана, гнусно бяха увиснали тлъсти прозрачни мехури. Някои от тях бяха покрити с влажни, фосфоресциращи налепи; други бяха изсъхнали и натрошени; трети изглеждаха пълни с някаква едва потрепваща течност. Между стените се простираше пропаст от сенки и хаос. Различаваха се дузина легла на колела, подобни на онова, за което беше прикован Вермилар, четири гигантски колони, които се извисяваха към тавана в паяжина от метални въжета и напречни рейки, един дълбок резервоар от онези, в които *яга-ла-хай* развъждаха червеи за храна, купчини от дрехи (някои нови, други потънали в плесен), оръжия и други, по-необичайни предмети, и метални сандъци със слепи стъклени очи. В центъра на залата беше тронът на Месоносеца — висок и масивен, издялан от зеленикавочерен камък. На облегалката, точно над главата му, с някакъв невъзможно бляскав сребрист метал беше инкрустиран гербът на тета.

Месоносеца беше затворил очи и се беше облегал назад на своя трон. Може би си отдъхваше, помисли си Анелин. Вермилар

продължаваше да издава звуци: скимтене, стонове, задавени хлипове и несвързани безсмислени думи.

— Той е изгубил ума си — прошепна Анелин на Гроф.

Не се боеше, че ще ги чуят, защото воплите на Вермилар заглушаваха гласа му.

— Или съвсем скоро ще го изгуби — добави той.

— Така е — съгласи се Рийс, като пропълзя по-близо до него. — Кога ще го спасим?

Гроф се извърна, за да погледне Рийс в очите.

— Няма да го спасяваме — рече бронзовият рицар, безизразно и тихо. — Той сам ни изостави. Не му дължа защита. В името на *яга-лахай* е по-добре да продължим да наблюдаваме и да следваме Месоносеца, за да разберем какво ще направи с правнука на един Човекочервей.

Думите му не оставяха никакво място за възражение или молба.

Анелин потръпна и се отдръпна от Гроф, който отново беше приковал поглед в залата, без да помръдва. За момент се беше заблудил и си беше позволил да се довери и да последва по-възрастния мъж само защото Гроф беше рицар и защото познаваше гроунските пътеки. Но сега изведнъж си спомни за гордостта си и за клетвата си да отмъсти.

Рийс го доближи.

— *Анелин* — рече той с треперещ глас. — Какво ще правим?

— Вермилар сам си е виновен — отвърна шепнешком Анелин. — Но въпреки това ще го спасим, ако можем.

Нямаше представа как точно ще го направят — беше едно Гроф да се изправи срещу Месоносеца с огромната си секира, но ако рицарят отказваше да им помогне...

Гроф погледна през рамо към тях. Рицарят се усмихваше.

Анелин се стресна, когато погледна в залата и видя, че Месоносеца се беше изправил от мястото си. Мъжът се събличаше, като сваляше одеждите си от млечнобяла гроунска кожа и наметалото си от безцветна гроунска козина. Той им обърна гръб — широк и мускулест, с луничава кожа, — докато подхвърляше дрехите си на едната облегалка за ръката на трона и ровеше в купчина с други дрехи.

— Гроф — започна твърдо Анелин. — Трябва да спасим Вермилар, колкото и да е безполезен. Смятам го за забавна компания.

Освен това ние сме двама, а ти си само един и имаш нужда от помощта ни.

Рийс стоеше зад гърба му и издаваше слаби, задавени звуци.

Гроф отново ги погледна и въздъхна.

— Някой от вас знае ли пътя обратно нагоре? — попита ги просто той.

Анелин замълча. Сега си даде сметка, че наистина не знаеше пътя обратно. Щяха да се изгубят в мрака.

— Рийс... — започна шепнешком той.

Месоносеца навлече новите си дрехи и отново се обърна към Вермилар. В ръката му имаше нож. Изглеждаше друг. Носеше одежди от фина кожа с мек цвят на мока, а на раменете си имаше дълго наметало, което просветваше като къдраво злато на светлината на пламъците. Дълбоко от гърлото му се отрони глас, подобен на онзи, с който говореха гроуните във всички предания, които Анелин беше чувал.

Вермилар изведнъж заговори неочаквано и стряскащо смислено.

— Не! — провикна се той. — Не! Дядо ми беше син на Човекочервея!

Месоносеца му преряза гърлото и пъргаво отстъпи встрани от кръвта, която бликна на тласъци от потръпващото му тяло. Улови с чаша част от кръвта и я изпи с нескрито задоволство. Останалата кръв заля леглото и потече по пода, а една от струйките се насочи право към чедата на червея, все едно знаеше къде се криеха в сенките.

Когато Вермилар остана съвсем неподвижен, Месоносеца го освободи от оковите и преметна тялото му на широкото си рамо. Анелин не откъсваше поглед от него, скован от ужас, и изведнъж си спомни колко често беше виждал Месоносеца да крачи сред *яга-ла-хай* точно по същия начин, преметнал на рамо трупа на някой гроун.

Гроф бързо се озърна, когато Месоносеца закричи към тях. Нито един от тунелите наоколо не предлагаше и намек за укритие.

— Надолу по въжето — прошепна бързо рицарят.

— *Надолу?* — повтори Рийс.

— Не — рече Гроф. — Вече е късно за това. Ще ни хване на въжето и ще го отсече.

Той сви рамене, изправи се и вдигна секирата си.

— Няма значение. Вече узнахме всичко, което ни трябваше. Той не е от *яга-ла-хай* точно както подозираха приближените на Човекочервея. Този Месоносец носи месо не само на хората, но и на гроуните.

Анелин застана до Гроф с рапира в ръка, като притеснено се поклащаше на пръсти. Рийс с трепереща ръка измъкна ножа си. Месоносеца се появи на прага, като носеше трупа на Вермилар на рамо.

Трите чедра на червея бяха скрити в сенките в най-тъмната част на разклонението, а Месоносеца току-що беше излязъл от добре осветената зала. Това не се оказа никакво предимство. Той погледна право към тях.

— Аха — рече той и сви рамене, като пусна тялото на Вермилар тежко да се стовари на пода.

Острието на собствения му нож, дълго и току-що избърсано от кръвта, сякаш се появи от само себе си в ръката му.

— Аха — повтори той. — Значи *яга-ла-хай* вече се спускат толкова дълбоко?

— Някои от тях — отвърна Гроф и без усилие вдигна секирата си.

Анелин усещаше необяснима, самоуверена дързост; изпълваше го жажда за кръв. Щеше да си получи отмъщението, а сега щеше да отмъсти и за Вермилар. Месоносеца нямаше никакъв шанс срещу Гроф. Беше толкова нисък и грозен, а бронзовият рицар беше почти великан, неуязвим дори без бронята си. Освен това и *той* беше там, пък и Рийс, макар че Рийс почти не се броеше.

— Какво искате? — попита Месоносеца с грубия дрезгав глас, който Анелин помнеше тъй ясно от маскарада.

— Да замълчиш завинаги, факлоробе! — отвърна Анелин, преди Гроф да успее да отговори.

Месоносеца едва сега го погледна и се разсмя.

— На кого носиш месо сега? — попита го Гроф.

Месоносеца отново се разсмя.

— На гроуните, разбира се.

— Човек ли си ти? Или някакъв нов вид гроун?

— И двете. Нито едното. Отдавна крача сам в черните тунели. Роден съм като факлороб, наистина. Но от нов, необичаен вид.

Подобно на гроуните, аз виждам в пълен мрак. Подобно на *яга-ла-хай* мога да живея и да виждам на светло. И двата вида месо са добри на вкус.

Той се усмихна, като им показва пожълтелите си зъби:

— Не се ограничавам.

— Още един въпрос, преди да те убия — рече Гроф. — Човекочервеят ще иска да знае защо го правиш.

Месоносеца се разсмя; набитото му тяло се разтресе, а наметалото от златни къдрици затанцува на раменете му.

— Човекочервеят! *Ти* искаш да знаеш, Гроф, а не твоят безмозъчен господар. *Защо?* Защото сред *яга-ла-хай* не съм достатъчно човек, а сред гроуните не съм достатъчно гроун. Аз съм първият по рода си, първият от Третия Род. *Яга-ла-хай* са в упадък, както и гроуните, но аз съм добре дошъл и при едните, и при другите, и посявам семето си...

Той хвърли поглед към Анелин.

— ... и в онези като Каралий, и в гроунските самки. Скоро ще има и други като мен. Ето *защо*. И защото искам да знам повече. Да знам повече от вашия Човекочервей, повече от вас, повече от Големия Гроун. Вие живеете в лъжа, но аз съм виждал и чувал всички, които живеят в Дома на Червея, и не вярвам на нито една от техните лъжи. Знаете ли, че Белият Червей е лъжа? Както и Човекочервеят? Мисля, че дори знам как точно се е родила тази лъжа. Интересна история. Искате ли да ви я разкажа?

— Човекочервеят е живата плът на Белия Червей — заяви Рийс с пронизителен, почти истеричен глас. — Жреците го оформят по този образ и подобие, като го пречистват и го правят по-годен да ни води.

— И по-негоден да живее — отвърна Месоносеца. — Докато болката не го накара да изгуби ума си или операциите не го довършат съвсем. Какво ще кажеш, Гроф? Вярваш ли в това? Или ти, свободомислещият? Виждаш ли? Все пак не съм те забравил.

Анелин почервения и размаха рапирата си. Гроф стоеше неподвижен като бронзова статуя на разгневен брадат великан от плът и кръв.

— Тъй се казва в преданията на бронзовите рицари — рече той. — А ние помним много неща, които дори Човекочервеят е забравил.

— Учудвам се, че Човекочервеят изобщо помни каквото и да е — отбеляза Месоносеца. — Но аз съм говорил и с рицарите, научил съм и техните „тайни“, слушал съм и техните предания за онази древна война. Гроуните си я спомнят по-добре. Те разказват легенди за пришествието на *яга-ла-хай*, които са променили според вкуса си всички високи тунели. Защото гроуните са Първият Род, нали разбирате. На техния език чедата на червея се наричат Вторият Род. Отначало бях голяма загадка за тях, с моите четири крайника и двете ми очи, които виждат в тъмното — нито от Първите, нито от Вторите. Но аз им носех месо и научих езика им, и така ги научих на истината за Третия Род. Вие се подигравате на тайните на гроуните и ако трябва да съм честен, те са също толкова прогнили като вас, но все пак знаят много неща. Те не са забравили Властелините на Преображението, най-големите им врагове и най-големите съюзници на *яга-ла-хай*, които са носили герба на тета и в отдавна отминали времена са създали паяците, червеите и хиляди други неща. Тук, където живея аз сега, в онези времена са се трудили те, за да оформят живата материя така, че *яга-ла-хай* да оцелеят. Тук са изваляли кръвните червеи, които все още измъчват гроуните, тук са създали светлинния глад, който ги тласка нагоре към смъртта им, ако се заразят с него, и огромните бели всеядни червеи, които се множат и стават все по-ужасни с всеки изминал ден. Всички вие сте забравили тези неща, но Властелините на Преображението са били богове, далеч по-велики от онова, за което вашият Бял Червей може само да си мечтае. Гроуните треперят, когато видят герба на тета. И с основание. *Яга-ла-хай* са забравили за тази зала, а гроуните са забравили къде се намира, но аз я открих и търпеливо изучавам нейните тайни. Тук научих и за вашия Човекочервей. След като гроуните са донесли мрака в тунелите и са избили повечето от Властелините на Преображението, останал само един от тях. Но той бил изгубил всичките си руни и цялата си надежда. Въпреки това си оставал властелин. И *яга-ла-хай* го следвали. И тогава той си спомнил как червеите, хиляди различни видове червеи, били най-доброто оръжие на хората срещу гроуните и как червеите процъфтявали тук долу много по-добре от хората. Затова последният Властелин на Преображението обучил жреците-хирурзи на някои изкуства и ги накарал да го преобразят във величествен червей. Сетне умрял. Разбирате ли? Той е искал да създаде Третия Род. Бил е

Властелин на Преображението, но е бил слаб, бил е животно. От тогава насетне всички господари на *яга-ла-хай* приемат формата на червеи. Но Третият Род не съществува. Аз съм единственият от него. И когато науча още от тайните на Властелините на Преображението, аз ще създам Третия Род и той няма да има нищо общо с Човекочервеея.

— Няма да създадеш нищо — каза Гроф.

Той пристъпи напред и светлината на факлата заигра нагоре-надолу по наточеното острие на секирата му.

— Нима? — рече Месоносеца.

Сетне изведнъж протегна ръце и сграбчи двете високи крила на портата от двете си страни, и ги затръшна зад гърба си, като със същото плавно движение се шумгна под свистящото острие на секирата на Гроф. Портата се затръшна с оглушителен метален трясък.

Настъпи мрак.

В който беше Месоносеца.

И се смееше.

Анелин трескаво замахна с рапирата си в тъмното, като се опитваше да проникне мястото, където беше видял Месоносеца за последно. Там нямаше нищо. Върхът на рапирата му прободеше само въздуха.

— Рийс! — подвикна напрегнато той. — Факлата, нашата факла!

Той отново чу свистенето на секирата на Гроф, стържене на метал и болезнен крясък. За миг проблесна клечка кибрит; Рийс, с широко отворени очи, я държеше в шепите си. Но после, още преди Анелин да се окопоти, в малкия кръг от светлина около пламъчето на клечката проблесна нож и кръглото лице на Рийс се разпадна в плисналата кръв, клечката падна на земята и отново се възцари мрак и смях. Месоносеца, Месоносеца. Анелин остана сляп и безпомощен, а рапирата увисна между пръстите му. Рийс беше мъртъв, за Гроф не знаеше, а Месоносеца се смееше и той беше следващият — той, Анелин, — *и не виждаше нищо...*

Въздухопроводната шахта беше зад гърба му. Той пусна рапирата, направи крачка назад и протегна ръце, за да улови въжетото в шахтата. В мрака се разнасяха шумове като от касапин, който реже месо; плътни, месести сечащи шумове и ръмжене. Анелин напипа въжетото, увисна на него и започна да се катери нагоре. Нещо го сграбчи за глезена. Той протегна едната си ръка надолу, за да се освободи от

захвата, и другата му ръка внезапно се оказа недостатъчна да го удържи, така че започна да пада, *да пада*, като продължаваше да стиска въжето с едната си ръка, дланта му гореше, а той *паднаше* все по-надолу в безкрайния мрак. Отметна тялото си назад и се блъсна в едната стена на шахтата, хлъзна се няколко крачки надолу по нея и най-сетне болезнено намести коленете си така, че да се задържи и да улови въжето по-здраво. Едва тогава успя да го хване и с другата си ръка.

През тялото му пробяга ледена тръпка. Месоносеца вече беше някъде над него. Той си спомни какво беше казал Гроф. Месоносеца щеше да отсече въжето. И той щеше да падне в бездната.

Анелин ритна напред с единия си крак, но попадна на метал. Тогава се зае да се спуска надолу, като местеше ръце една под друга в пълния мрак и риташе на всяка крачка. Най-сетне кракът му попадна в празно пространство — беше стигнал до следващото ниво и решетката я нямаше!

Той се залюля на въжето и задъхан се просна на пода на тунела. Вече беше слепец, помисли си Анелин и потръпна. Сетне си спомни. Клечки кибрит. Той имаше клечки кибрит. И тримата — той, Вермилар и Рийс — бяха донесли предостатъчно клечки кибрит. Но факлата им беше останала у Рийс.

Анелин внимателно се послуша. От шахтата не се чуваше нищо. Той се изправи и с ръка, която все още трепереше, откри кутийката си за клечки кибрит — изкусно орнаментираната си кутийка за кибрит, изработена от благороден метал и дърво. Запали клечка и се наведе, за да погледне във въздухопроводната шахта.

Въжето беше изчезнало.

Той размаха ръка напред-назад, за да се увери в това. Въжето наистина го нямаше. Без съмнение беше отсечено и беше паднало в шахтата, без звук. Нямахме как да разбере на колко му се беше разминало... но Месоносеца щеше да разбере. Месоносеца щеше да разбере точно къде се намира Анелин в момента. И щеше да дойде за него.

Клечката изгори пръстите му. Той се стресна, духна пламъчето, за да го изгаси, и хвърли димящата клечка в шахтата. Сетне остана на мястото си и се замисли.

Въжето беше отсечено. А това означаваше — това означаваше, че няма място за съмнение; Месоносеца беше победил и Гроф беше

загинал някъде в тунела над него. Да. От това следваше, че нямаше как да се върне обратно горе. Не, всъщност не. От това следваше единствено, че нямаше как да се върне обратно горе *по същия път* — освен ако Месоносеца не спусне ново въже в същата шахта, а Анелин нямаше как да предположи кога и дали ще се случи това. Но сигурно имаше и други пътища, които водеха обратно нагоре — пътища, които минаваха покрай нивото на Месоносеца и Залата на Повелителите на Преображението, както ги беше нарекъл Месоносеца. Щеше да му се наложи да ги открие. Не си спомняше точно откъде се бяха спуснали — Гроф беше прав за това, наистина — но все пак беше в състояние да различи пътя нагоре от пътя надолу, а това може би щеше да се окаже достатъчно. Но трябваше да тръгне веднага, преди Месоносеца да го открие. Да.

На първо място, му трябваше факла.

Той запали нова клечка кибрит, вдигна я високо над главата си и се огледа на мимолетната ѝ трептяща светлина. От едната страна на въздухопроводната шахта, точно над главата му, се виждаше бронзов юмрук — без пръсти и без факла. Не успя да различи почти нищо друго; светлината на клечката беше твърде оскъдна. Сетне клечката угасна и светлината изчезна съвсем.

Анелин се замисли. Нямаше съмнение, че на няколко крачки от този юмрук ще намери още един като него, а на няколко крачки от следващия ще има още един. В някой от тях може би щеше да открие факла, която да може да използва. Той закрачи по тунела, като здраво стискаше кутийката си с клечки кибрит в едната ръка, а с другата потупваше по невидимата стена, за да се увери, че все още е на мястото си. Когато реши, че се е отдалечил достатъчно, спря и запали нова клечка кибрит. На светлината ѝ видя друг празен юмрук.

След като беше похабил четири от клечките си, той реши да опита нов метод. Прибра кутийката в джоба си и се зае много внимателно да опипва стената, като се опитваше да открие юмруците с ръцете си вместо с очите. По този начин достигна до следващите осем от тях и до едно отчупено, остро парче метал, което поряза ръката му и вероятно беше остатък от деветия. Всички бяха празни и ръждясали. Най-сетне спря и се отпусна на пода, обзет от отчаяние.

Нямаше да намери никакви факли. Беше слязъл твърде дълбоко. Макар и *яга-ла-хай* някога да бяха обитавали тези тунели, от безброй

епохи в тях властваха гроуните. А гроуните ненавиждаха факлите. Никакъв шанс. По-нагоре, в Долния Тунел, да — и дори в пограничните райони, където бяха така наречените гроунски пътеки. Но не и тук.

А без факла неговите клечки кибрит бяха почти безполезни. Те никога нямаше да бъдат достатъчни, за да осветят пътя му.

Може би щеше сам да успее да си направи факла, помисли си Анелин. Опита се да си спомни как се правеха факлите. Дръжката в общия случай беше от дърво. Имаше факли с извити дръжки, които се изработваха от кривите жълтеникави клони на кръвоплодното дърво, след като листата и червено-белите плодове на дървото се откъсваха от клоните за фураж на червеите, отглеждани за храна. А имаше и факли с прави дръжки, по-дълги и бели на цвят — те се изработваха от летвички, насечени от пънчето на една гигантска гъба, които се връзваха на снопове и се накисваха в нещо — какво ли беше то? — докато се втвърдят. После увиваха нещо около единия им край. Парцал, напоен с нещо си там, или промазана торба, пълна с изсушена плесен, или нещо подобно. Това беше материалът, който гореше. Но Анелин не знаеше никакви подробности. Освен това, ако не разполагаше с факла, как щеше да открие кръвоплодно дърво или гигантска гъба? И как щеше да намери подходящия вид плесен и да я изсуши, ако изобщо се правеше така? Не. Нямаше как да си направи факла точно както нямаше и как да си намери готова.

Анелин беше обзет от страх. Започна да трепери. Защо беше слязъл тук долу, защо, *защо*? Можеше да си стои горе, сред *яга-ла-хай*, облечен с огнена коприна и сива паяжина, да флиртува с Каралий или да похапва пикантни паяци на някой маскарад. А сега, вместо той да похапва, беше по-вероятно някой да изяде самия него. Гроуните, ако го откриеха първи, или Месоносеца. Анелин ясно си спомняше как Месоносеца беше надигнал чашата, пълна с току-що пролятата кръв на Вермилар.

Тази мисъл накара Анелин да се изправи на крака. Месоносеца щеше да дойде при него. Трябваше да избяга някъде, дори да не вижда точно къде. Той трескаво измъкна кинжала си с една ръка, докато с другата отново напипа стената, която му даваше увереност, и продължи напред.

Тунелът беше изпълнен с безкраен мрак и ужаси. Стената беше единствената му опора, хладна и солидна под ръката му, с всеки юмрук и всяка въздухопроводна шахта, които бяха на мястото си. Всичко останало беше мрак, в който непрекъснато чуваше шумове, шумолене и пълзене и никога не можеше да бъде сигурен дали си ги беше въобразил или не. Често, докато крачеше по дългия път към нищото, му се струваше, че чува смеха на Месоносеца — точно както го беше чул да се смее на Слънчевия Маскарад, сякаш толкова отдавна. Чуваше смеха му неясен и далечен, над себе си, под себе си, зад себе си. Веднъж го чу *пред* себе си и спря, затаи дъх и зачака в продължение на цял час или дори цяла седмица, без да помръдне нито веднъж, но пред него нямаше никой. След известно време Анелин започна да вижда и светлини; неясни сенчести форми и глобуси, които се носеха над земята, и спотаени неща, които сияеха и побягваха, когато той се приближи. Или само му се струваше, че ги вижда? Светлините винаги бяха в далечината или точно зад някой завой, или просветваха зад него, но не бяха там, когато се обърнеше да ги види. Различи поне една дузина факли далеч пред себе си — факли, които горяха с ярък, обнадеждаващ пламък — но всяка една от тях беше отъмквана или угасяна, преди да изтича до нея. Когато пристигаше на място, откриваше единствено празни бронзови юмуци — ако изобщо откриваше нещо.

Беше започнал да крачи много бързо, дори да тича, и стъпките му отекваха оглушително, все едно цяла армия от *яга-ла-хай* влизаше в бой. Анелин не си спомняше кога се беше затичал; вече просто тичаше, за да избяга от шумовете и да достигне до светлините пред себе си, и му се струваше, че тича много отдавна.

Беше тичал ли тичал, ли тичал в продължение на цели дни, или поне така си мислеше, когато изведнъж изгуби стената.

В единия миг ръката му беше върху стената, докосваше камъка и ръждясалите зъби на решетките на въздухопроводните шахти. В следващия миг там вече нямаше нищо, той размаха ръка във въздуха, препъна се и падна.

Беше тъмно. Не се виждаха никакви светлини. Беше тихо. Не се чуваха никакви шумове. Ехото беше притихнало. Той беше безвъзвратно загубен. Къде се намираше? Накъде беше отивал преди това? Беше изгубил и кинжала си.

Той запълзя наоколо и най-сетне откри кинжала си там, където го беше изпуснал. Сетне се изправи, като протягаше ръце пред себе си, и закрачи натам, където трябваше да има стена. Но стената не беше там. Той измина по-голямо разстояние, отколкото трябваше, за да я достигне. Къде беше изчезнала стената? Ако това беше просто разклонение, все пак трябваше да има *нещо*.

Изведнъж му хрумна една идея.

— Помощ! — извика с всичка сила Анелин.

Ехото отекна около него, отначало силно, сетне все по-тихо, като се отразяваше и заглъхваше в стените. Гърлото му беше много пресъхнало. Не беше в тунел. Беше излязъл в някаква много голяма зала. Той се зае да брой крачките си. Беше стигнал до триста и беше изгубил бройката им, когато най-сетне достигна до стена.

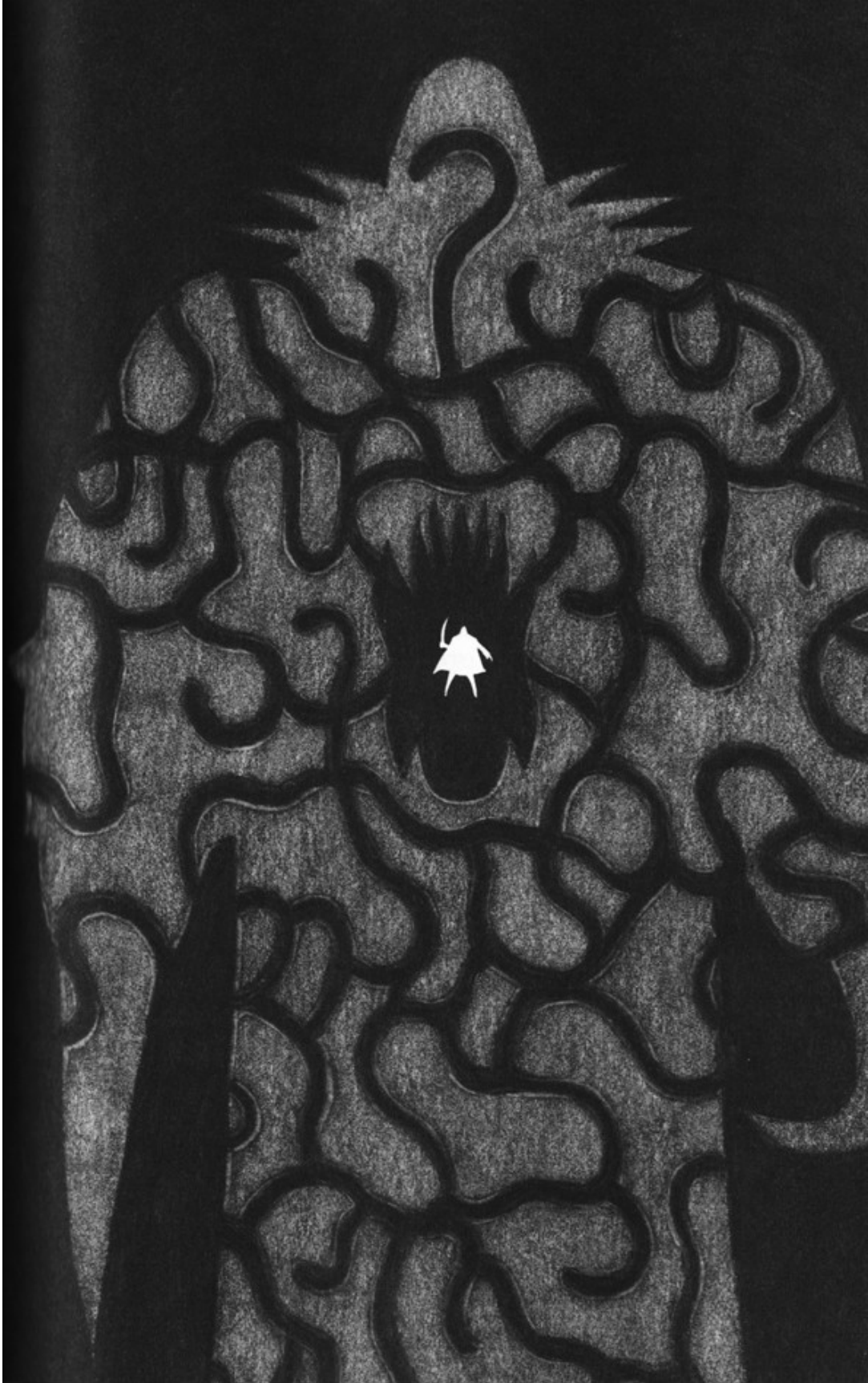
Той внимателно се зае да я опипва, като я изучаваше с ръцете си. Беше много гладка; изобщо не беше от камък, а от някакъв метал. На места беше хладна на допир, на други излъчваше слаба топлина, а на едно или две места — малки петънца, не по-големи от нокътя на пръста му — беше студена, почти ледена. Анелин реши да рискува с една клечка кибрит. Мимолетната светлина на пламъка разкри пред погледа му единствено обширна, равна метална повърхност, която се простираше пред него и в двете посоки. Не видя нищо друго. Нищо не подсказваше защо някои части от стената бяха по-топли от други.

Клечката угасна. Анелин отново прибра кутийката си и се зае да върви покрай странната стена. Промените в температурата продължиха още известно време, после спряха, сетне отново се възобновиха и отново спряха. Стъпките му отекваха шумно наоколо. А ръката му не напипваше нито юмруци, нито въздухопроводни шахти.

Най-сетне го обзе изтощение и той се отпусна на пода, за да си почине, като се надяваше да се е отдалечил достатъчно от Месоносеца. Заспа. И се събуди, когато нещо го докосна.

Кинжалът беше до него. Анелин изкрещя, протегна се към него и замахна в един и същ миг, и усети как острието срязва нещо — плат? плът? — не беше сигурен какво. Сетне вече беше на крака и мушкаше насам-натам с върха на кинжала си. Продължи да подскача, да се върти в кръг и да се сражава с празния мрак, докато трескаво търсеше клечка кибрит в джоба си. Напипа една и я запали.

Гроунът изкрещя.

Анелин го видя само за миг на светлината, преди той отново да се отдръпне в безкрайната чернота, която го обкръжаваше. Беше ниско, приклекло създание, с бяла кожа и увиснала безцветна козина, навлечено със сиви парцали. Подпираше се на задните си два крака и един от средните, докато се протягаше да сграбчи Анелин с двете си ръце и другия си среден крайник. Ръцете, краката и средните му крайници, както и да се наричаха те, бяха прекалено дълги — поне с по една стъпка — и прекалено тънки, и гроунът държеше нещо в единия от тях, нещо като мрежа. Анелин можеше да предположи за какво беше предназначена тя. Но най-лошото от всичко останало бяха очите му, защото изобщо не бяха очи — бяха дупки на лицето там, където трябваше да бъдат очите; меки, тъмни, влажни дупки, които някак си позволяваха на гроуните да виждат в пълен мрак.

Анелин остана срещу гроуна за по-малко от секунда, сетне се хвърли напред, като размахваше кинжала, и метна клечката кибрит към създанието. Но гроунът вече беше избягал, след мимолетния си крясък и един-единствен миг на нерешителност. Анелин си представяше как кръжи около него и се приготвя да хвърли мрежата си, като вижда всяка подробност там, където Анелин не виждаше нищо. Той се завъртя в някакъв отчаян танц, като се опитваше да се обърне с лице към всички посоки едновременно, и запали още една клечка кибрит. Нищо. Тогава застина напълно неподвижен, като се надяваше да чуе гроуна и да го пониже. Нищо. Той си спомни, че гроуните имаха големи, меки стъпала с дебели възглавнички и се движеха съвсем безшумно.

Анелин се втурна да бяга.

Нямаше представа накъде отива, но знаеше, че трябва да се махне оттам. Не можеше да се бие с гроуна — не и без факла или светлина, на която да го вижда — и създанието щеше да го надвие, ако останеше на мястото си, но може би все пак можеше да му избяга. В крайна сметка му беше нанесъл рана с първия си удар.

Той тичаше през мрака, като стискаше ножа си в единия си юмрук и се молеше на Белия Червей да не попадне на стена, на Месоносеца или на гроуна. Тича, докато отново не остана без дъх. А сетне, съвсем неочаквано, подът изчезна изпод краката му.

Той пропадна, като крещеше пронизително. Сетне мракът започна да се сгъстява все повече и повече и на Анелин не му остана

дори страхът, който да осветява пътя му. Не му остана абсолютно нищо.

Двамата с Вермилар стояха редом пред огромната желязна порта, която водеше към Високия Тунел на Човекочервея. Гроф също беше там, застинал като мъртвец в бронзовата си броня, застанал на древния си пост от едната страна на портата; но от другата страна на портата към залата не стоеше рицар, а великански препариран гроун. Създанието беше два пъти по-високо на ръст от обикновен гроун, ужасяващо и бледо, а горните му два крайника бяха замръзнали в заплашителна поза, протегнати да сграбчат нещо.

— Ужасно създание — отбеляза Вермилар и потрепери.

Анелин му се усмихна.

— Така е — съгласи се небрежно той. — Но е толкова лесно да го направиш хубаво!

Вермилар се намръщи.

— Не. Какво говориш, Анелин? Не можеш да направиш един гроун хубав. Дядо ми беше син на Човекочервея, така че знам какво говоря. Няма такъв начин.

— Глупости — възрази Анелин. — Много е просто. За да направиш от гроуна нещо изключително хубаво, трябва просто да го залееш.

— Да го залеея?

— Да. С гъбен сос.

Тогава Вермилар направи гримаса, а след това се разсмя въпреки волята си, и това беше много хубав момент. С изключение на това... с изключение на това, че точно в този миг гроунът оживя, подгони ги по тунела и изяде Вермилар, докато Анелин продължи да бяга от него, като крещеше от ужас.

Гроуните го заобикаляха от всички страни и бавно напредваха към него, като злобно размахваха дългите си тънки ръце, за да го сграбчат, и се доближаваха все повече и повече въпреки светлината на факлата му.

— Не — повтаряше Анелин, — не, не можете да се доближите повече, не можете, вие се боите от светлината!

Но гроуните, безоките слепи гроуни, не обръщаха никакво внимание нито на думите му, нито на факлата му. Вместо това продължаваха да го доближават, като приклякаха на задните си крака и

се поклащаха, и ритмично напяваха нещо. В последния миг Анелин се сети, че носеше един мях с гъбен сос на пояса си, който със сигурност щеше да ги накара да се разбягат от ужас — всеки знаеше какво прави с гроуните гъбеният сос. Но преди да успее да го хвърли срещу тях, меките им бели ръце го сграбчиха, вдигнаха го и го отнесоха в мрака.

Беше окован на маса на колела, китките и глезените му бяха в плен на тежки метални халки, и изпитваше болка, болка, ужасяваща болка. Той надигна глава, бавно и с огромни усилия, огледа се и видя, че беше в Залата на Повелителите на Преображението. Месоносеца, облян в мътния виолетов светлик, беше застанал на колене в долния край на леглото и гризеше глезена му. Наметалото на раменете му необяснимо наподобяваше Вермилар.

Виденията избледняха. Анелин отново остана сам в мрака. Беше проснат на неравен под от скала, прах и пръст и под него имаше остри натрошени парчета камък, които го притискаха болезнено на стотици различни места. Глезенът му пулсираше. Той се изправи до седнало положение и го опипа, докато най-сетне не се увери, че беше само навехнат, а не счупен. Сетне провери и останалата част от тялото си. Всички кости му се сториха непокътнати, а клечките му кибрит все още бяха у него, слава на Червея. Но кинжалът му беше изчезнал — изгубен по време на бягството или на пропадането.

Къде се намираше?

Той се изправи и усети как главата му почти се опира в ниския таван. Глезенът му крещеше от болка и той премести тежестта си на другия крак, доколкото беше възможно, и протегна ръка, за да се подпре на стената. Напипа нещо меко, което се разпадаше под допира на пръстите му. Беше в много стар тунел — със стени от пръст вместо камък или метал. Освен това беше прокопан накриво — Анелин колебливо протегна ръце напред, за да опипа стената, направи една-две крачки и откри, че както таванът, така и подът бяха плачевно неравни.

Къде се намираше?

Сега си спомни, че някак си беше пропаднал тук. В пода на необятната зала беше имало дупка, а той беше бягал от гроуна и изведнъж се беше озовал тук. Може би гроуните го бяха открили и го бяха пренесли на това място, но това не му се струваше много вероятно. Те щяха да го убият. Не, по-вероятно беше дупката в пода да е продължила под наклон, той да е изгубил съзнание от падането и да е продължил да се търкаля надолу. Или нещо подобно. Във всеки случай, в момента над главата му вече нямаше дупка. Усещаше единствено сух, изронен таван и камъчета, които се посипваха по главата му, когато се раздвижи.

Тогава го обзе нов страх: този тунел беше много, много мек и сух. Ами ако падне върху него? Тогава наистина щеше да се озове в капан, от който никога нямаше да може да се измъкне. Но къде да отиде?

Едно нещо беше сигурно: не биваше да остава тук. Въздухът беше по-горещ и по-гъст, отколкото му се нравеше, и не беше открил нито една въздухопроводна шахта по сухите стени. Освен това беше и гладен. От колко време беше тук долу? Нима тримата с Рийс и

Вермилар бяха поели по Долния Тунел едва тази сутрин? Или преди цяла седмица? Кога беше ял или пил нещо за последен път? Не беше сигурен.

Анелин закрачи напред, като куцаше и внимаваше да не се отпусна на навехнатия си крак, опипваше стената пред себе си и през половината време се придвижваше приклепнал заради ниския таван. Колкото и да внимаваше, на два пъти удари главата си в остри парчета скала, които стърчаха надолу от тавана. Синините на главата му го разсеяха от болката в глезена.

Не след дълго тунелът започна да се променя. Стените, които отначало бяха сухи, станаха по-влажни — отначало недоловимо, а сетне съвсем сигурно. Но си останаха меки — Анелин можеше да забие юмрук в тях и да стисне хладната пръст между пръстите си. Ботушите му затъваха дълбоко в пода на всяка крачка и издаваха влажни, мляскащи звуци, когато ги измъкваше от пръстта. Ала въздухът не се избистри; ставаше все по-гъст и по-тежък и Анелин вече размисляше дали да не се обърне и да не тръгне в другата посока. Тогава му се стори, че надушва нещо.

Той реши да запали клечка кибрит.

Пламъчето се задържа само няколко мига, но това беше достатъчно за Анелин. Нещо тъмно и диво изцвърча зад него и той се обърна навреме, за да го зърне, преди то да хлътне обратно в мрака: космата сянка без очи, но с множество крака. Точно зад него от тавана до стената беше увиснала паяжина; той я беше разкъсал по невнимание, когато беше минал покрай нея с ръка, протегната към стената. Паякът не се виждаше — може би го беше изял някой друг от обитателите на тунела. Стените от двете му страни бяха нашарени от тунели, прокопани от пълзящи създания с всякакви размери. Той вдигна единия си крак и видя, че по ботуша му пълзят цяла дузина малки сиви голи охлюви, които настойчиво се опитваха да прегризат коравата кожа. Преди клечката му да угасне, Анелин беше успял да отскубне повечето от тях. Когато ги дърпаше, те се противяха и издаваха тих пукот, но той ги държеше здраво и ги мачкаше между палеца и показалеца си. Сетне ги изяде. Бяха горчиви — нищо общо с деликатния вкус на дебелите голи охлюви, които сервираха *яга-ла-хай* на своите маскаради — и Анелин мрачно си помисли, че нищо чудно и

да бяха отровни. Но беше гладен, а жизнените им сокове наквасиха пресъхналото му гърло.

Клечката му изгоря и угасна и Анелин реши да продължи напред. В тази посока поне беше открил някакви живи същества; зад него имаше само безжизнена сухота. Винаги можеше да се върне по-късно, ако въздухът стане още по-неприятен.

Въздухът наистина стана още по-неприятен, както и миризмата, която се носеше в него, и скоро изпълни целия тунел с отвратителна сладост, от която Анелин едва не повърна. Беше сладкият дъх на гниене; някъде пред него в тунела имаше нещо умряло.

Той продължи да се препъва напред, на сляпо, като бърчеше нос и се опитваше да диша през устата. Молеше се на Белия Червей някак си да подмине нещото, което беше умряло.

Но след това го настъпи.

В единия миг крачеше по влажната лепкава пръст; в следващия усети как нещо кожесто се разцепи под подметката на ботуша му и кракът му хлътна до глезена в някаква каша от гъста течност. Вонята го атакува с подновена сила, прясна и ужасяващо силна. Анелин повърна охлювите, които беше излял току-що, и отскочи назад, като издърпа крака си.

Когато гаденето му премина, той се подпря на стената на тунела, като стискаше носа си и дишаше тежко, и със свободната си ръка намери и запали нова клечка кибрит. Сетне се приведе напред, за да види в какво беше стъпил. Ръката му не беше стабилна; отначало не виждаше почти нищо друго, освен пламъчето на самата клечка. Той пристъпи напред.

И видя, че на дъното на тунела гниеше самият Бял Червей.

Анелин стреснато се отдръпна и клечката угасна. Но той запали друга и си възвърна самообладанието. Докато приключи с огледа, беше използвал поне десет клечки кибрит; всяка една осветяваше само част от дългия труп.

Червеят — за който Анелин в крайна сметка все пак реши, че не беше самият Бял Червей, макар и със сигурност да беше по-голям от всяко друго създание, което самият той някога беше виждал — отдавна беше преминал върха на гниенето си, за което Анелин беше дълбоко благодарен. Дори сега сянката на някогашната му воня беше достатъчна. Макар и да се беше свил в смъртта, трупът изпълваше

три четвърти от тунела, така че Анелин трябваше да се притисне в стената, за да се промуши покрай него. Хиляди по-малки червей и други пълзящи създания вече си бяха устроили угощение с необятния труп и някои от тях все още продължаваха да се хранят от него: Анелин ги видя как пълзят във вътрешностите му през млечнобялата прозрачна кожа на огромния червей.

Именно кожата беше едно от най-ужасните неща в него. Повечето от плътта на чудовището вече се беше разложила на зловонни течности или беше погълната от мършоядите, но кожата беше останала непокътната. Беше дебела и корава и макар че вече беше напукана и изглеждаше крехка, си оставаше чудовищна броня. Никой враг нямаше да успее да я пробие лесно. Това беше една от причините да вдъхва ужас, да.

Друга причина беше устата му. Анелин я зърна за малко на светлината на клечката кибрит и похаби още една клечка, за да се увери какво е видял. В устата му имаше зъби. Бяха разположени в пет концентрични окръжности, всяка една по-тясна от предишната, а самата кръгла уста беше достатъчно голяма, за да захапне човек до раменете. Зъбите от вътрешните окръжности бяха от костна тъкан, обикновени зъби, и това беше достатъчно страховито, но онези от най-външната, най-голяма окръжност — там зъбите изглеждаха синкавочерни и блестяха като... като метал?

Това беше втората причина да вдъхва ужас.

А последната причина бяха размерите му. Анелин го премери на дължина, клечка по клечка, крачка по крачка, като с мъка си пробиваше път покрай него и полагаше усилия да не повърне отново. Червеят беше дълъг поне шест крачки.

Когато трупят остана зад гърба му, той не похаби нови клечки, за да се огледа. Вместо това продължи възможно най-бързо напред, като шумно се препъваше в мрака, докато от вонята не остана само неприятен спомен и той отново не беше в състояние да диша свободно. Едва докато бягаше от нея, Анелин най-сетне осъзна защо този тунел беше толкова необичаен. Тунелът беше прокопан от самия червей. Той се разкикоти като обезумял. Беше в червеева дупка.

Когато чернотата наоколо отново стана *чисто* черна, той забави крачка. В крайна сметка не му оставаше нищо друго, освен да продължава напред.

Спомни си нещо странно, което беше казал Месоносеца, докато говореше несвързано за Повелителите на Преображението. Нещо за „огромните бели всеядни червеи, които се множат и стават все поужасни с всеки изминал ден“. Тогава не беше открил особен смисъл в това описание. Но сега го виждаше. Месоносеца им беше разказвал за Повелителите на Преображението и нещата, които бяха призовали за живот на този свят, за да погубят гроуните. Онова нещо, което беше останало зад гърба му, наистина беше в състояние да ги погуби. За пръв път през живота си Анелин изпита жал към гроуните.

Тунелът направи завой. Анелин го напипа пред себе си и го последва.

И тогава видя светлина.

Анелин примигна, но светлината не изчезна; беше малка и слаба, мътно виолетово сияние, което беше толкова тъмно, че почти се сливаше с чернотата, но към този момент зрението му вече беше много изострено за всякакви следи от каквато и да било светлина. Без да бърза, той закрачи към нея, като не смееше да се надява.

Светлината не угасна. Вместо това се усили, докато я приближаваше, като ставаше все по-голяма, макар и не по-ярка. Не виждаше нищо на тази светлина, нищо друго, освен самата нея, толкова мътна беше тя.

След известно време установи, че светлината беше с кръгла форма. Краят на тунела. Тунелът, прокопан от червея, имаше изход.

Едва когато светлината беше нараснала до човешки ръст и все още не беше изчезнала, Анелин най-сетне си позволи да се надява и затрепери. Премина тичешком последните няколко крачки, които го деляха от виолетовия кръгъл изход към свободата, този вълшебен портал, който щеше да му върне зрението. Хвана се с две ръце за стените на тунела, за да погледне навън, а сетне и надолу през отвора.

И застина съвсем неподвижен.

Под него имаше огромна зала — по-голяма от Залата на Повелителите на Преображението. Тунелът, прокопан от червея, по който се придвижваше досега, излизаше високо над пода — кръгъл отвор в твърдата каменна стена. С един поглед видя стотици други червееви дупки, в някои от които се движеха някакви неща, и предположи, че имаше още стотици като тях. Таванът, стените и подът бяха покрити с гъста плесен, подобна на онази в тронната зала на

Месоносеца. Виолетова, виолетова, гъста и злокобна като мъгла; цялата зала се давеше в мътния светлик на повсеместно растящата плесен.

Анелин почти не я забелязваше.

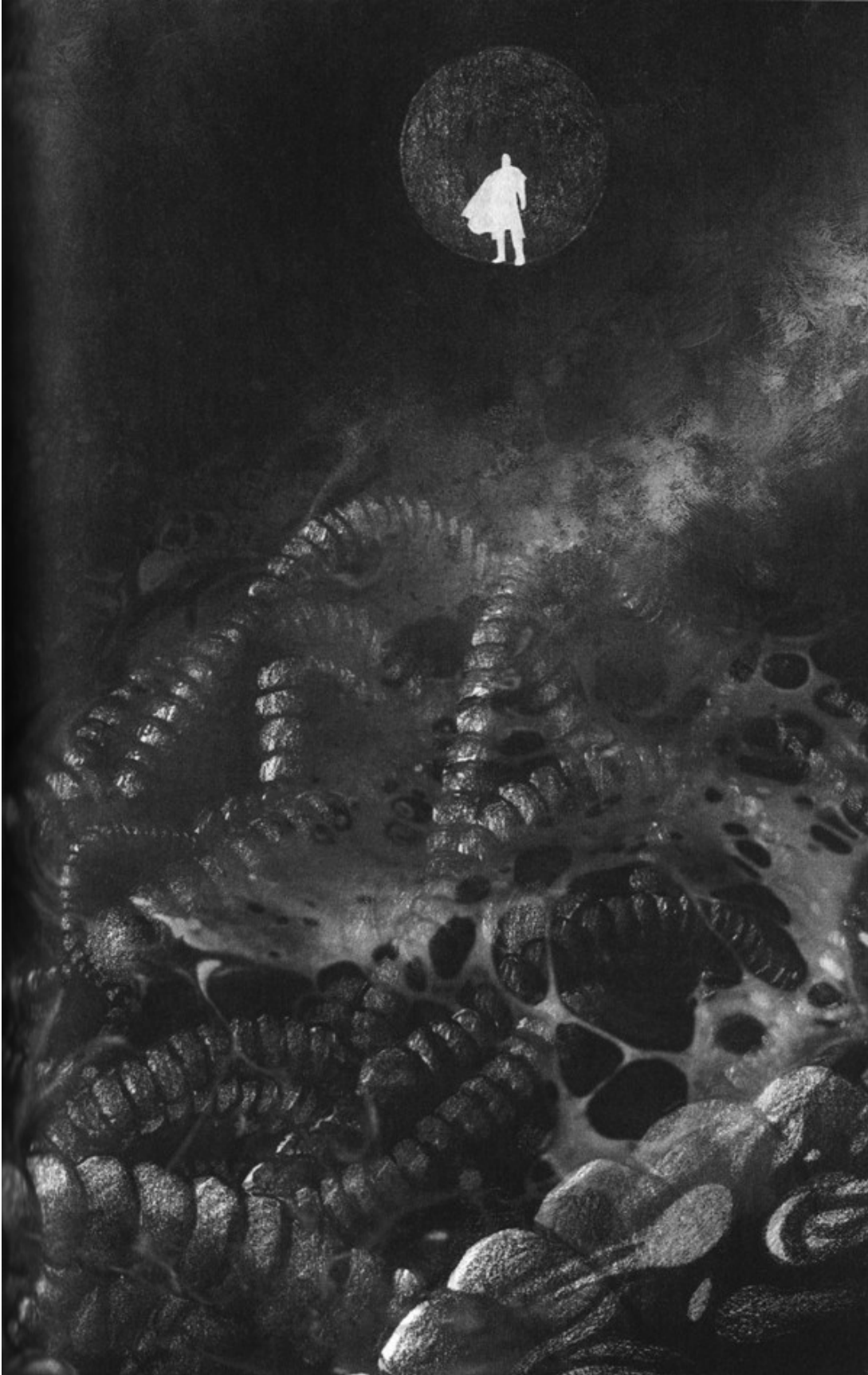
В залата имаше и един огромен резервоар, пълен с някаква течност, и глобуси на тавана, от които капеше някаква друга субстанция, и въздухопроводни шахти, в които на горещия полъх се полюляваха стълбове от плесен, дебели като въжета, но Анелин не забелязваше и тях. Защото беше приковал поглед в червеите.

Всеядни червеи. Великански червеи, дълги по дванадесет крачки, по-малки като онзи умрял червей, на който се беше натъкнал по-рано, мъртви червеи и милиони наскоро излюпени червеи, които се гърчеха и извиваха във всички посоки. Залата беше гнездо на всеядни червеи, развъдник и люпилня за чудовища. Но не и затвор. Не и за създания, които можеха да прегризат камък, не и за тези кошмарни чудовища с прозрачна плът и железни зъби. Анелин очерта с ръка знака на червея, сетне си даде сметка какво е направил и се разкикоти. Беше мъртвец.

Той се предаде на отчаянието, докато сенчестите силуети се извиваха през влажния виолетов светлик под краката му.

Но в крайна сметка отново започна да разсъждава малко по-трезво. Нито едно от създанията сякаш не идваше към него. Беше останал незабелязан от тях, поне засега, и това разпалваше миниатюрния пламък на надеждата у него. Щеше да използва всеки миг живот, който му беше останал. Той напрегна зрението си, за да огледа залата, кръгла като купа.

В другия край смътно различи очертания, които се изкачваха и слизаха по стените, издуваха се под плесента, кръстосваха се на тавана и се разклоняваха от глобусите. Тръби, помисли си той. Водопроводни тръби. *Яга-ла-хай* разбираха от водопроводни тръби. Но знанията за тях му се струваха безполезни.

На пода имаше други форми, неподвижни и неясни, които изглеждаха огромни от разстоянието и плесента, която ги покриваше. Червеите пълзяха върху тях и между тях. За момент му се стори, че различава метал, обраснал във виолетова плесен, но после го изгуби от поглед. Няма значение — нямаше никаква полза от него.

Анелин отново напрегна поглед и различи някакъв отблясък под покрива на плесента по стената на залата, която се извиваше надясно от него. Очите му проследиха очертанията под плесента. Беше някакъв правилен силует. Още тръби? Не. Нещото беше с определена форма. Анелин най-сетне я разпозна. Беше гербът на тета, обграден от тунелите на червеите от всички страни.

Анелин докосна златния герб на тета, избродиран на гърдите му. Може би точно *това* беше причината всеядните червеи да не са го нападнали досега. Какво беше казал Месоносеца? Нещо за това, че Повелителите на Преображението бяха създали огромните червеи и други ужасни създания, че бяха носили герба на тета, че са били най-верните съюзници на *яга-ла-хай* и най-страшните врагове на гроуните... Дали не беше възможно чудовищата да нападаха единствено гроуни, за да ги изядат? Дали не бяха сметнали самия него за Повелител на Преображението и затова да го бяха оставили на мира?

Анелин не можеше да повярва в това. Не му се струваше възможно няколко нишки златен конец да държат такива чудовища настрана. Той хвърли още един поглед на стената от дясната си страна и реши да забрави за това.

Анелин продължи да оглежда неясните очертания на залата. И в крайна сметка, един по един, откри изходите от нея.

Бяха общо три, по един на всяка стена. Може би някъде под него имаше и четвърти, но от мястото му беше невъзможно да го види. Вратите на всички изходи бяха двойни и изглеждаха метални. Най-близо беше този от дясната му страна; беше разположен точно под герба на тета. Анелин различаваше очертанията му, съвсем смътно. Забеляза резета — дебели метални пръти, които минаваха напречно през вратата. Беше заключена.

Той си помисли, че сигурно бяха сковани от ръждата. От колко ли време бяха в това положение? Сигурно беше невъзможно да ги помръдне. От друга страна, какъв друг изход имаше? Всички останали

пътища, които водеха навън от залата, бяха тунели, прокопани от всеядните червеи; дори онези, които изглеждаха празни, сигурно бяха потънали в гроунски мрак едва на няколко крачки навътре от тази зала. Ако тръгнеш по някой от тях, рискуваше да се натъкне на жив всеяден червей. Всичко друго му се струваше по-приемливо от тази възможност.

Но ако останеше тук, в крайна сметка щеше да умре от глад или пък червеите най-сетне щяха да го забележат. Налагаше се или да продължи напред, или да се върне.

Той знаеше какво има зад гърба му. Тунелът, прокопан от умрелия червей, беше сравнително безопасен, но след него беше огромната зала, гроуните и безкрайният пуст мрак. Никога нямаше да открие тунела, който го беше довел дотам. Никога нямаше да успее да се върне.

Анелин въздъхна. Беше сам в мрака толкова отдавна. Беше изтощен и усещаше тежестта на промяната на плещите си. Беше забравил за Месоносеца и за отмъщението. Беше обречен, каквото и да стори. Гроуните, Повелителите на Преображението, Третият Род — какво значение имаше всичко това?

Веднъж, на един маскарад, който вече почти беше забравил, той се беше нарекъл „свободомислещ“. Но сега в паметта му се върнаха древните молитвени слова — подигравателно неясните фрази, които Човекочервеят беше напявал толкова често и толкова безнадеждно. Думите винаги му се бяха стрували странни и донякъде безсмислени. Но сега фразите на молитвата сякаш му заговориха с нов глас; злокобно затанцуваха в главата му и изплуваха като мехури на устните му. Той се зае да ги реди, много тихо и безнадеждно, точно както щеше да направи Рийс (добрият стар дебел мъртъв Рийс) на негово място.

— „Белият Червей има много имена — изрече той, застина неподвижно. — И чедата на хората са ги проклели до едно във вековете, които са останали зад гърба ни. Но ние сме чедата на червея и ние не ги проклинаме. Никой не може да победи червея. Той е окончателната сила в нашата вселена и мъдрецът приема неговото пришествие, така че да има сили да танцува и да пирува във времето, което му остава дотогава.“

— „Затуй да славим Белия Червей, който се зове Упадък. И да не скърбим, макар че енергията изтлява и ни предава.“

— „Затуй да славим Белия Червей, който се зове Смърт. И да не скърбим, макар че кръгът на живота се стеснява и всичко загива.“

— „Затуй да славим Белия Червей, който се зове Ентропия. И да не скърбим, макар че слънцето угасва.“

— „Идва краят. Пирувайте. Корабите заминаха. Пийте. Времето за борба свърши. Танцувайте. И славете, славете Белия Червей.“

Мълчание. Анелин се вираше в дългите, бледи силуети на червеите под себе си. Колко глупаво беше да се опитва да отлага нещата. Времето за борба беше свършило. Щеше да продължи напред.

Анелин се опита да се хване за плесента, която растеше по ръба на неговия тунел, но тя не беше здрава и се откъсна в ръката му. Така не му оставаше нищо друго, освен да скочи и да се надява, че краката му няма да се натрошат — да се надява, че живият килим, който го мамеше отдолу, наистина беше толкова мек и удобен, колкото изглеждаше. Анелин се извърна и се отпусна на ръце; сетне погледна надолу покрай краката си и когато му се стори, че на пода под него не се гърчат никакви живи създания, се пусна.

Приземяването го разтърси до кости, макар че се опита да стегне крака под себе си. Плесента растеше на плътни пластове, дълбока до кръста; тя омекоти падането му, но освен това направи така, че краката му се изплъзнаха изпод него, той изгуби равновесие и се стовари в плетеницата от виолетови нишки. Когато се изправи — стреснат, но невредим, — по черните му одежди от тунелите бяха полепнали късчета фосфоресцираща плесен.

В този миг имунитетът му рязко свърши. Един червей, дълъг колкото крака му, запълзя право към него, а концентричните окръжности от зъби в устата му се свиваха и отпускаха като вълни. Анелин се отскубна и стовари крака си върху нападателя с цялата ярост, на която беше способен. Навехнатият му глезен остро му припомни, че не биваше да прави такива неща. Но червеят беше натикан надолу през живия виолетов килим и размазан на пода. Кожата му явно не беше толкова дебела и здрава, колкото на по-големите му събратя.

Под плесента се движеха други червеи — бледи пълзящи форми, които Анелин едва различаваше. Вече го беше забелязал и един от великаните — той запълзя към него, направо през един друг червей,

който спеше отдолу. Анелин трескаво се озърна: от всички страни към него се приближаваха още червеи.

Но стената беше само на няколко крачки от него. Както и четвъртата врата, за която се беше молил да се окаже там. Вратата беше заключена и обрасла с плесен, както и останалите, но поне не му се налагаше да премине през стотици червеи, за да стигне до нея.

Той си проби път до вратата и усети остра болка в мига, в който се блъсна в металната ѝ повърхност. Един малък всеяден червей беше захапал бедрото му. Анелин го откъсна оттам, завъртя го над главата си и го метна навътре в залата, така че червеят се преметна във въздуха и се размаза в стената на големия резервоар. Анелин отново се обърна към изхода и яростно се зае да къса плесента от нея. Имаше три резета. Той заблъска с основата на дланта си по най-горното — веднъж, два пъти, три пъти — и тежкото метално резе най-сетне помръдна на няколко пръста. Анелин го удари още веднъж и ръждата, която го беше запоила за скобите, най-сетне се строши — и резето остана в ръцете му.

Той се извърна, като го държеше подобно на боздуган, и с всичка сила го стовари върху най-близкия от всеядните червеи. Ударът проби кожата му, но едва-едва: червеят беше стар и голям, с размерите на самия Анелин. От дупката потече слюз, създанието се извърна и се блъсна в друго, малко по-голямо от него. Но не умря.

Не можеше да се бие с тях. Той замахна още веднъж с металния прът и отново се извърна към вратата. Средното резе се освободи с три бързи удара. Най-долното резе се оказа илюзия; в мига, в който Анелин го стисна с ръце, то започна да се разпада на ръждиви люспи, проядени от плесента. Анелин трескаво заблъска по металния прът между скобите, докато не се разпадна съвсем, и вратата се освободи. Нещо го удари. Той изкрещя и дръпна двете крила към себе си, при което ръкохватките останаха в ръцете му, но вратата помръдна само на няколко пръста разстояние. Тогава той яростно се зае да я дърпа с пръсти, отчупи до основа единия си нокът и най-сетне успя да провере ръце в тесния черен отвор между крилата на вратата. Вече *усещаше* чудовищата зад гърба си. Анелин дръпна с всичка сила вратата към себе си.

Пантите изпищяха, металът проскърца и плесента се напрегна срещу него, за да задържи вратата затворена. Но вратата се помръдна,

помръдна! Отначало на няколко пръста, сетне на цяла стъпка наведнъж. Това беше достатъчно за Анелин. Той се притисна до нея, затаи дъх и се промуши в тихия мрак от другата ѝ страна. Сетне се хвърли на пода и се зае да се търкаля и да подскача, докато от червея, който се беше залепил за него, не остана само лепкава каша, полепнала по дрехите му.

Когато се изправи на крака, той запали клечка кибрит. Не погледна назад към виолетовия ад, който беше останал зад тесния процеп, отворен насила от него.

Намираше се в малко помещение със солидни метални стени — кръгло и тъмно. Пред него имаше друга врата, която също беше метална и кръгла. В центъра на вратата имаше колело.

Клечката му угасна. Но от съсипаните му одежди и красивата му руса коса все още висеше плесен, а по пода беше разпръсната и още плесен, която излъчваше мътно сияние. Анелин улови колелото и го дръпна. Нищо. Той се опита да го завърти, но то не помръдваше. До колелото имаше жлеб, в който лежеше метално резе. То също отказваше да помръдне, докато Анелин не се отпусна с цялата си тежест върху него. Едва тогава и колелото се освободи, макар че се въртеше бавно и трудно.

Анелин беше подгизнал от пот, а металът беше влажен от допира на дланите му. Но той изведнъж си даде сметка, че не беше ръждясал. Металът под ръцете му беше тъмен, солиден и хладен — като нещо, току-що извадено от ковачниците на бронзовите рицари.

Изведнъж навсякъде около него се разнесе съскане. Той стреснато спря и погледна през рамо, но все още нито един от всеядните червеи не беше успял да се промуши през отвора, така че той отново се извърна към колелото. Когато не можеше да го завърти повече, го дръпна и вратата плавно се отвори на огромните си панти. Съскането се усили и Анелин се олюля, блъснат в гърба от могъщия порив на влажен въздух, който нахлуваше напред покрай него.

Сетне и той самият се озова от другата страна на вратата и я затвори след себе си. Отново настъпи пълен мрак; късчетата плесен, които висяха от него, заприличаха на очи на червеи в черното. Но подобре така, отколкото отново да рискува със залата на всеядните червеи.

Анелин отново посегна към клечките кибрит. Когато разтърси кутийката си, тя отчайващо изтрака. Той преброи оставащите клечки опипом, с върха на пръстите си. Имаше една дузина, ако бяха и толкова — непрестанно ги губеше между пръстите си на дъното на кутийката и нищо чудно да беше преброил една и съща клечка повече от веднъж. Той избра една и я запали, благодарен за мимолетната ѝ светлина.

И откри, че е застанал на по-малко от крачка от един гроун.

Анелин се отдръпна със скок. Цареше тишина. Той се поколеба и направи крачка напред, като държеше пламъчето пред себе си като оръжие. Гроунът не беше помръднал от мястото си. Беше застинал. Освен това между тях имаше нещо. Анелин го докосна. Стъкло. С безкрайно облекчение той се зае да движи пламъчето от клечката кибрит нагоре и надолу. Сетне запали още една и продължи огледа.

Пред него имаше цяла стена от гроуни!

Анелин за момент си помисли дали да не счупи стъклото, за да изяде някой от пленените гроуни, но после се отказа от тази идея. Очевидно бяха препарирани; сигурно бяха затворени тук от времето, преди той да се роди. Освен това бяха необичайни гроуни. Редуваха се мъжки и женски и всеки един от дългата редица беше частично одран, така че под липсващата кожа се виждаше част от тялото му. При това мястото с липсваща кожа беше различно на всеки гроун. Освен това имаше и статуи на гроуни, и гроунски черепи, и един цял скелет с шест крайника. А последният гроун от редицата беше най-забележителен от всички. Макар и безцветни, одеждите му бяха толкова богато и фино изработени, че и *яга-ла-хай* не биха се срамували от тях. На главата му имаше метален шлем, подобен на онези, които носят бронзовите рицари — изработен от черен метал, с тънък червен процеп на извивката на мястото на очите му. Освен това гроунът държеше нещо, с което сочеше пред себе си.

Беше някаква тръба, изработена от същия черен метал като шлема. А най-странното от всичко беше това, че и шлемът, и тръбата бяха украсени със сребърен герб на тета.

Анелин използва четири от оставащите му клечки кибрит, за да огледа редицата от гроуни с надеждата, че ще открие нещо, което да му помогне. Оставаха му твърде малко, но му се стори глупаво да ги пести точно сега. Не откри нищо, така че прекоси помещението, като опипваше пред себе си в търсене на отсрещната стена. Препъна се в

една маса, заобиколи я и се блъсна в друга. И двете маси бяха празни. Най-сетне отново усети стъкло под пръстите си.

Тази стена беше пълна с червеи.

Подобно на гроуните, и червеите бяха мъртви, препарирани или затворени в стъклото; според Анелин нямаше значение какви са, стига да не мърдат. Почетно място на стената заемаше един всеяден червей, дълъг две крачки, но имаше и десетки други. Повечето му бяха непознати, макар че се беше хранил с червеи през целия си живот. Всички имаха нещо общо помежду си: изглеждаха опасни. Много от червеите имаха зъби, което се стори особено тревожно на Анелин. Някои от тях имаха в задния си край нещо, което приличаше на жило.

Той проучи и останалата част от помещението; беше дълго и тясно, облицовано с метал и сякаш недокоснато от времето, а в двата му края имаше по една голяма врата с колело. Наоколо бяха разпръснати множество маси, както и метални столове, но нищо не представляваше интерес за Анелин. Веднъж попадна на нещо, което приличаше на факла, но дръжката му беше от метал, а горният край — от стъкло, и от него нямаше никаква полза. Помисли си, че може би ще успее да напълни стъклената част с фосфоресциращата плесен. Затова прибра инструмента под мишница. Откри и други неща: масивни колони и други форми от метал и стъкло, смътно наподобяващи онези, които беше видял счупени в края на моста в Залата на Последната Светлина и в тронната зала на Месоносеца. Колкото и да се опитваше, не успяваше да се досети за предназначението им.

В крайна сметка, когато клечките му почти бяха свършили, той се върна обратно до стената с гроуните. Нещо го измъчваше, като някакъв сърбеж в дъното на мозъка му. Той отново разгледа последния гроун в редицата, сетне и тръбата му. Струваше му се, че я държи почти както се държи оръжие. А на тръбата имаше герб на тета. Може би от нея щеше да има някаква полза. Той хвана металната дръжка на нещото, което толкова приличаше на факла, но не беше, и заблъска по дебелото стъкло. Стъклото се напука и продължи да се пропуква, но не се счупи. Най-сетне, когато ръката вече беше започнала да го боли, Анелин бръкна вътре, като разрови с пръсти отломките от нещото, което толкова приличаше на стъкло, но не беше, защото те все така влудяващо отказваха да се разпаднат. Дръпна тръбата на гроуна и се зае да си играе с дръжките и издатините по нея.

Няколко минути по-късно я захвърли с отвращение. Каквото и да представляваше, от нея нямаше никаква полза.

Нещо друго продължаваше да го измъчва. Той запали нова клечка кибрит и замислено се взря в гроуна с шлема. В него имаше нещо, което не изглеждаше както трябва...

Тогава изведнъж се сети. Шлемът с червения процеп на мястото на очите. Но гроуните нямаха очи! Анелин разшири отвора, който беше направил в стъклоподобната стена, и вдигна шлема от главата на мъртвия гроун.

Този гроун имаше очи.

Анелин приближи клечката си възможно най-близо до него. Бяха си очи, наистина: малки и черни, разположени дълбоко във влажни ямички на лицето му, но определено бяха очи. И все пак този гроун беше единственият гроун с очи на цялата стена; съседният гроун, масивна женска, беше безок, както и всички останали.

Клечката му угасна. Анелин реши да изпробва шлема и го сложи на главата си.

И видя светлина навсякъде около себе си.

Той извика, завъртя се и разклати глава нагоре-надолу. Можеше да вижда! Виждаше цялото помещение! Без клечка кибрит и без факла! Той виждаше!

Стените сияеха — с много слабо, опушено червеникаво сияние. Металните колони — сега видя, че бяха общо осем — светеха в яркооранжево, макар че другите метални форми си оставаха потънали в сянка. Вратите бяха тъмни, но по ръбовете на онази, през която беше влязъл, се процеждаше жълтеникава светлина. Светлината пулсираше. Сякаш дори самият въздух излъчваше неясна светлина — призрачно сияние, източника на което Анелин не успяваше да определи. Мъртвите гроуни и червеите срещу тях стояха в редици като пепелявосиви статуи, очертани от светлината около себе си.

Анелин напипа герба на тета на челото на шлема. Очевидно носеше на главата си руна на Повелителите на Преображението! Но защо — защо я беше открил на главата на *гроун*?

Той се замисли за малко по този въпрос, сетне реши, че няма значение. Единственото, което имаше значение, беше шлемът. Той отново вдигна в ръка металната дръжка — хладна сива пръчка в червеното сияние, което изпълваше помещението като блясък на

жарава. Стъкленият край беше натрошен на остри отломки от неговите усилия да разбие прозореца. Нищо. По този начин нещото се превръщаше в отлично оръжие. Почти дръзко, Анелин пое към вратата в далечния край.

Тунелът зад нея беше тъмен, но тази тъмнина беше нещо, с което можеше да се справи — тъмнина, в която беше живял всеки ден от живота си в мътно осветените тунели на *яга-ла-хай*. В тази тъмнина имаше сенки, неясни очертания и пращинки във въздуха, а не безконечният абсолютен мрак, в който беше бродил, откакто беше избягал от Месоносеца. Естествено, всъщност не беше така — веднъж, с известно колебание, той повдигна шлема от главата си и незабавно ослепя отново, — но това не го интересуваше особено, стига да виждаше сега. А той *виждаше*. Хладните каменни стени бяха в убито червено, въздухът изглеждаше мъглив и осветен отвътре, а шахтите, покрай които минаваше, бяха отворени пасти с оранжеви краища и бълваха в тунела червеникави облаци изпарения, които се извиваха, издигаха се нагоре и се разтваряха във въздуха.

Анелин крачеше по празния тунел, като за пръв път не си представяше нищо и не чуваше никакви шумове в главата си. Няколко пъти стигна до разклонения и всеки път избираше наслуки накъде да продължи. Попадна на няколко притъмнели стълбища и нетърпеливо се изкачи по тях — толкова нагоре, колкото можеха да го отведат. На два пъти с колебание заобиколи отвори с човешки ръст, които излъчваха мътно сияние — Анелин ги разпозна като тунели, прокопани от червеи; веднъж зърна и жив всеяден червей — ленива ледена река, тъмна като пушек, — който прекосяваше едно разклонение далеч пред него. Тялото на самия Анелин, погледнато през шлема, грееше в жизнерадостно оранжево. Парчетата плесен, които все още висяха от разкъсаните му одежди, приличаха на късчета жълт огън.

Вървеше от един час, когато най-сетне срещна първия жив гроун. Не беше толкова ярък, колкото самият той — приличаше на шестокрак призрак, оцветен в тъмночервено, който зърна с крайчеца на окото си в дъното на един страничен тунел, докато минаваше покрай него. Но Анелин скоро откри, че гроунът го следваше. Затова тръгна по-близо до стената, като я опипваше, все едно не виждаше нищо, и гроунът зад него набра дързост. Анелин установи, че беше едър екземпляр — от

тялото му като втора кожа висеше плат, в едната си ръка влачеше мрежа, а в другата държеше нож. Анелин се запита дали беше възможно да е същият гроун, с когото се беше сблъскал по-рано.

Когато стигна до едно стълбище, което се извиваше като тясна спирала между два разклонени коридора, Анелин спря, забави се и се обърна — гроунът идваше право към него, вдигнал ножа в ръката си, като пристъпваше много тихо на меките си крака. Анелин с почуда откри, че не изпитваше страх. Щеше да му разбие главата — веднага щом се доближи достатъчно.

Той вдигна своя боздуган с метална дръжка и стъклени остриета. Гроунът продължи да се приближава. Вече можеше да го убие. Само че... само че по някаква причина не искаше да го направи. Вместо това рече:

— Спри, гроуне.

Не беше съвсем сигурен защо го направи.

Гроунът замръзна на място и отстъпи назад. От устата му се отрони нещо — нисък, гърлен стон. Анелин не разбра нищо от него.

— Чувам те — рече той. — И те виждам, гроуне. Нося руна на Повелителите на Преображението.

Той посочи към герба на тета, избродиран в златно на гърдите му.

Гроунът ужасено избърбори нещо неразбираемо, захвърли мрежата си и побягна. Анелин със съжаление стигна до извода, че не биваше да привлича вниманието му върху символа на тета. Импулсивно реши да го последва; може би в страха си гроунът щеше го отведе до изхода. Ако не, винаги можеше да открие обратния път до стълбището.

Анелин преследва гроуна в продължение на три коридора и два завоя, преди съвсем да го изгуби от поглед. Гроунът тичаше много бързо, докато Анелин все още изпитваше спорадична болка в глезена и му беше трудно да поддържа същото темпо. Въпреки това продължи, след като гроунът беше изчезнал, като се надяваше отново да открие следите му.

В този момент създанието се появи отново, но този път тичаше срещу него. Видя го, спря и хвърли поглед през рамо. Сетне явно взе някакво решение и отново се впусна в галоп на четирите си крайника, като размахваше ножа си с един от останалите два.

Анелин вдигна боздугана си, за да му го покаже, но гроунът не забави крачка. Тогава му хрумна нещо друго. Той бръкна в джоба си и извади последната му останала клечка кибрит.

Гроунът изпищя и четирите му дълги крака яростно задраскаха по пода на тунела, докато се опитваше да спре. Но създанието не беше единственото, което беше изненадано от пламъка на клечката кибрит. Самият Анелин, заслепен от болезнено яркия блясък, който сякаш пронизваше мозъка му като острие, се задави от шока, олюля се и изпусна клечката. Дватамата останаха неподвижни един срещу друг, като примигваха.

Но сетне се раздвижи нещо друго. Върху гроуна се изсипа студена сива сянка, която изпълваше целия тунел като стена от мъгла. Предният край на сянката се движеше непрекъснато в концентрични кръгове, които се свиваха и отпускаха като вълни.

Анелин разтърси глава и видя по-ясно всеядния червей точно пред себе си.

Без да се замисли, той се хвърли напред, като замахна с боздугана си над главата на гроуна. Оръжието му отскочи от дебелия кожа на червея, без да причини никаква вреда. Тогава Анелин се отдръпна, тегли един ритник на гроуна, за да го накара да се раздвижи, и заби стъкленото си острие право в кръглата пулсираща уста на нападателя.

Сетне се втурна да бяга, а гроунът тичаше редом с него, и двамата направиха толкова остри завои, колкото беше необходимо, за да е сигурно, че червеят е останал зад тях. Едва тогава се върнаха по стъпките си отпреди, докато не стигнаха до тясното стълбище.

Гроунът спря и се завъртя, за да застане с лице срещу него. Анелин стоеше срещу гроуна с празни ръце.

Гроунът вдигна ножа си, сетне наведе глава на една страна. Анелин повтори същото движение. Това сякаш беше достатъчно за гроуна. Създанието прибра оръжието си в ножницата, приклепна в дебелия слой прах на дъното на тунела и се зае да му рисува карта.

Пръстът на гроуна оставяше тлеещи следи, които продължаваха да светят известно време, а сетне бързо угасваха. Но символите, които използваше създанието, не означаваха нищо за Анелин.

— Не — прекъсна го той, като клатеше глава. — Не разбирам.

Гроунът вдигна глава към него. Сетне се изправи, направи му знак и пое нагоре по стълбището, като поглеждаше през рамо, за да се увери, че Анелин го следва. Анелин го следваше.

Изкачиха се по стълбището, а сетне и по още едно, прекосиха поредица от широки тунели, изтеглиха се нагоре по ръждясали стълби в тесни кладенци. Следваха още тунели, в които гроунът от време на време поглеждаше назад, а Анелин хрисимо го следваше. Изпитваше тревога, но си повтаряше, че гроунът *имаше* възможност да го убие порано; ако наистина беше имал такова намерение, щеше вече да го е направил.

По тунелите минаваха и други гроуни. Анелин видя един — скелетоподобен червен силует с дълъг меч и един липсващ крайник, а след това и още два, заедно, които стискаха ножове, притаени до едно разклонение. И тримата го изгледаха, злокобни и безоки. По-късно започнаха да минават покрай цели множества от гроуни — някои от тях носеха дълги одежди, които се влачеха по пода и меко светеха в многобройни цветове. Всички го заобикаляха отдалеч. Анелин видя и тунели, прокопани от червеи — повечето бяха тъмни и студени, но някои бяха оброчени с бледи ореоли, при вида на които по гръбнака му пробягваха ледени тръпки.

След още толкова изкачване и завои, които Анелин се отказа да запомни, излязоха в една голяма зала. Дузина гроуни седяха над димящи купи на дълги метални маси и енергично тъпчеха храна в устата си. Гроуните го изгледаха безизразно.

Анелин усети аромата на храна — каша от плесен, храна за факлороби — и изведнъж изпита неутолим глад. Но никой не му предложи купа, за да се нахрани. Водачът му се обърна към един друг гроун, който седеше близо до центъра на масата — отблъскващо дебел екземпляр с огромна, безформена глава. Без да бърза, огромният гроун — Анелин си помисли, че сигурно тежеше повече от Гроф — бутна настрана своята купа с димяща храна, изправи се и доближи Анелин. Главата му се заклати нагоре и надолу, нагоре и надолу, докато оглеждаше натрапника. Четири меки ръце започнаха да го опипват навсякъде и Анелин стисна зъби, като се опитваше да не мърда. Преживяването не беше толкова отблъскващо, колкото си беше представял. Анелин откри, че мисли за новия гроун по-скоро като за разумно същество, отколкото като за животно.

Дебелият гроун наведе главата си на една страна. Анелин си спомни за по-рано и направи същото. Гроунът събра четирите си ръце в един огромен юмрук, вдигна го и го спусна обратно. Анелин, който разполагаше само с две ръце, се постара да повтори същия жест доколкото можеше.

Сетне гроунът вдигна един пръст и посочи към гърдите си с една от другите си ръце. Анелин понечи да повтори жеста му, но гроунът го спря. Това беше нещо повече от проверка на зрението. Анелин остана неподвижен.

Гроунът вдигна два от пръстите на един от горните си крайници, разпери настрани двата си средни крайника и цялото му едро тяло се разтърси. Срещуположната му горна ръка също се вдигна и на свой ред показва три пръста. Гроунът премести поглед от едната към другата си ръка, сетне повтори този жест. Най-сетне се обърна към Анелин и застина.

Анелин погледна от горната дясна ръка на гроуна — с два вдигнати пръста — към горната му лява ръка — с три. Думите на Месоносеца се върнаха в паметта му. Той вдигна собствената си ръка и разпери три пръста.

Гроунът отпусна всичките си ръце и отново потрепери с цялото си огромно тяло. Сетне се извърна към един друг от своите и двамата заговориха помежду си на своя мек, скръбен език. Анелин не разбираше думите им, но се надяваше, че те са го разбрали.

Най-сетне водачът се обърна, върна се до мястото си на масата, настани се и отново се зае с плесента в купата си. Досегашният водач на Анелин го улови за лакътя и му направи знак да го последва. Двамата излязоха заедно от залата. Гроунът отново го поведе нагоре.

Докато продължаваха нататък, като се катереха по една стълба след друга и се изкачваха по едно стълбище само за да слязат по друго, и прекосяваха дълги тунели, пълни с гроуни, които пристъпваха и мърмореха около тях, Анелин започна да усеща все по-ясно колко беше изтощен. Каквото и да беше вълшебството, което поддържаше силите му до този момент, то бързо отшумяваше — глезенът го болеше, бедрото го болеше, ръцете го боляха, беше полумъртъв от глад и жажда, беше мръсен и изпитваше остра нужда от почивка и сън. Но гроунът не проявяваше никаква милост и на Анелин не му оставаше

нищо друго, освен да прави всичко по силите си, за да не изостава от бързата му крачка.

По-късно в паметта му останаха само няколко картини от всички тунели, през които преминаха.

Едната беше как двамата крачат по тесен тунел, в който беше страховито, отвъдно студено; цареше толкова гъст сумрак, че можеше да се реже с нож, и Анелин видя тръби — наситено черни и пулсиращи, увиснали под ниския таван. Около тях се кълбяха струйки от абаносова мъгла, които бавно се стичаха към пода; и Анелин, и гроунът бяха потънали до глезените в ледена черна мъгла. Под тръбите имаше зловещи на вид метални куки, които се извиваха навън. Повечето бяха празни, но на две от тях бяха окачени труповете на червеи, тънки като въже, каквито Анелин никога не беше виждал дотогава. На трета висеше горкият дебел Рийс, гол и мъртъв, подобен на гротескна статуя от обсидиан — куката беше забита отзад във врата му, така че беше увиснал като отблъскваща кукла. Анелин понечи да очертае с ръка знака на червея, но се спря навреме и отмина. Подозираше, че ако беше вдигнал два пръста вместо три, може би щеше да увисне на следващата кука до някогашния си другар.

Две от другите зали оставиха неизличително впечатление у него, защото и двете се нареждаха сред най-големите открити пространства, които беше виждал.

В първата беше толкова горещо, че по ръцете му потече пот, а очите го заболяха от оранжевия блясък във въздуха. Помещението беше така просторно, че почти не виждаше отсрещния му край. Навсякъде имаше тръби, дебели и тънки, някои необяснимо тъмни, а други ослепително блестящи, подобно на метални червеи, които пълзяха по пода, стените и тавана. Огромното пространство нагоре беше изпълнено с паяжина от тънки мостове и въжета; Анелин зърна хиляди гроуни по тях, по-ловки във въздуха със своите шест крайника, които търчаха нагоре, надолу и настрани сред паяжината, въртяха колела, натискаха лостове и се грижеха за пет великански метални силуета, високи по няколко нива, които горяха с пронизваща бяла светлина. Водачът му го преведе през залата на нивото на пода, като откриваше пътя си сред лабиринта от тръби, докато останалите гроуни пълзяха над тях и не им обръщаха никакво внимание.

Втората зала, на три нива по-нагоре и няколко дълги минути по-късно, беше също толкова необятна, но пуста. Тук не се виждаше никаква светлина, никакви метални силуети, никакви въжета или мостове; а единственият гроун, който Анелин зърна тук, беше един самотен, въоръжен ловец, който стоеше на пост като миниатюрна червена буболечка в далечния отсрещен край на залата и не откъсна поглед от тях, докато не отминаха. Подът и стените бяха от камък — прашен, сух и изпълнен с меланхолия, — но на места бяха поръбени с метална облицовка, която слабо грееше със светлина в множество различни цветове. Когато Анелин и неговият водач минаха покрай едно от тези места, той забеляза, че на повърхността на метала грееше картина. Беше изкусно, подробно изображение на въоръжени с мечове гроуни, които се сражаваха с великан — очите му бяха гербове на тета, а пръстите му бяха червеи. Все пак му се наложи да се взира продължително и с усилие, за да различи сцената; подобно на гоблените на *яга-ла-хай*, и на тази картина цветовете бяха избледнели и потъмнели, а ръждата беше прояла черни, нацърбени дупки по металната повърхност. Анелин забеляза и още нещо във величествената, изоставена зала: тунели, прокопани от червеи. Целият под беше нашарен с тях.

След това дълго време вървяха по права линия. Сетне Анелин започна да вижда по стените натрошени бронзови юмруци и част от умората му го напусна. Беше по-близо до дома. Някога тук бяха живели *яга-ла-хай*.

Гроунът изведнъж спря. Анелин също спря.

Двамата стояха до една въздухопроводна шахта. Шахтата нямаше решетка. Анелин слабо се усмихна, наведе се напред и протегна ръка навътре. Пръстите му напипаха въже.

Гроунът направи някакъв необичаен жест, все едно искаше да обхване всичко наоколо, извърна се и пое обратно по пътя, по който бяха дошли, като се придвижваше бързо на четири крайника. Скоро Анелин остана сам. Той протегна ръце в топлата шахта, хвана се за въжето и се зае да се изкачва по него. Този път виждаше накъде отива. Металните стени на шахтата около него бяха с дружелюбен червеникав цвят, а въздухът беше леко мъглив и се издигаше с постоянна скорост нагоре, покрай него. Когато се намираще между две нива, можеше да

погледне нагоре и надолу и в двете посоки виждаше сенчестите квадрати на изходите.

Той се изкачи още едно ниво нагоре, излезе на него и свали шлема си, като го прибра под мишница. Големите метални врати зееха отворени. Анелин не излезе от сенките и остави очите си да привикнат със слабия виолетов светлик. Потъналите в плесен глобуси все още светеха в Залата на Повелителите на Преображението, но факлите бяха угасени. От Месоносеца нямаше и следа. Анелин изчака достатъчно, за да се увери в това, преди да влезе вътре.

Първото нещо, което взе в ръка, беше оръжие. Откри собствената си рапира на върха на една купчина от ръждясали остриета и със задоволство си я взе обратно. Изпробва и голямата секира на Гроф, която беше подпряна на трона, но тя му се стори твърде тежка и неудобна. Вместо това пъкна камата на Вермилар в колана си, а тази на Рийс — в ботуша си. Ако искаше да източи кръвта на Месоносеца, точно тези оръжия му се струваха най-подходящи.

След това се зае да обикаля залата, като разглеждаше разни неща, проучваше и търсеше храна. Най-сетне откри запас от месо — нарязано на ивици, осолено и окачено да виси. Имаше голямо количество вкусно бяло гроунско месо, както и месо от някакъв друг вид. Но Анелин откри, че не може да сложи в устата си нито едно от двете. Задоволи се с една купа пикантни паяци и една чиния гъби.

След като се нахрани, той се отпусна на едно от леглата на колела, но беше твърде уморен, за да заспи, както и прекалено изпълнен със страх. Вместо това се зае внимателно да разглежда една книга, която намери отворена до трона. Кориците бяха от дебела кожа, инкрустирани с герба на тета и поредица от символи, но страниците вътре не бяха понесли толкова добре дългия ход на времето. Някои съвсем липсваха, други бяха влажни и покрити с хартиена плесен, а малкото пасажи, които все още се виждаха както трябва, се сториха безсмислени на Анелин. Символите донякъде наподобяваха онези от писанията в съсипаните библиотеки на Човекочервея; Анелин се беше научил да чете някои от тях от Вермилар, който на свой ред беше усвоил тази черна магия от дядо си. Но това не му помогна. Успяваше да разтълкува смисъла на някоя дума тук, да предположи какво означава друга на следващата страница, сетне и още една, десет глави по-нататък, но нито веднъж не попадна на две думи непосредствено

една след друга, в които да открие някакъв смисъл. Дори илюстрациите бяха безсмислени плетеници от линии, които не изобразяваха нищо познато.

Анелин остави книгата. От въздухопроводната шахта се носеха шумове. Той се изправи, взе шлема и рапирата си и излезе да чака пред портите на залата.

Месоносеца се появи от шахтата, облечен в бяла гроунска кожа с безцветно наметало. На гърба му с въжета от паяжинна коприна беше завързано тялото на малко мъжко дете. Момчето беше от рода на *яга-ла-хай*.

Анелин направи крачка напред.

Месоносеца стреснато вдигна очи към него. Беше започнал да развързва възлите, с които беше стегнал плячката си. Но сега ръката му посегна към ножа.

— Аха — рече той. — Ти.

— Аз — отвърна Анелин.

Беше вдигнал рапирата си срещу него и държеше шлема в свободната си ръка.

— Аз те търсих — рече Месоносеца. — След като окачих ново въже.

— Аз избягах — отвърна Анелин. — Защото знаех, че ще ме търсиш.

— Да — рече Месоносеца и се усмихна.

Ножът му излезе от ножницата с шепот на метал по кожа.

— Страхувах се да не се изгубиш — продължи той. — Така е по-добре. Гроуните плащат добре за месо. Между другото, твоите приятели бяха много вкусни. С изключение на рицаря. За съжаление, той беше доста корав.

— Питам се какъв ще бъдеш ти на вкус — рече Анелин.

Месоносеца се разсмя.

— Подозирам, че плътта ти ще бъде зловонна — продължи Анелин. — Няма да те изям. Ще те оставя за храна на червеите.

— Аха — рече отново Месоносеца. — Отново сме свидетели на изключителното ти остроумие.

Той се поклонил, преди да продължи:

— Месото на гърба ми ме затруднява. Може ли да го сваля?

— Разбира се — отвърна Анелин.

— Нека да го оставя вътре, по-далеч оттук — предложи Месоносеца. — За да не се спънем в него.

Анелин кимна и предпазливо отстъпи настрана, като потисна усмивката си. Знаеше какво иска да направи Месоносеца. Той хвана ножа си и преряза възлите, които удържаха детето на гърба му, сетне остави тялото от другата страна на вратата. Сетне се обърна, очертан като силует от виолетовата светлина.

Разсмя се и рече:

— Толкова си приличате вие, *яга-ла-хай* и гроуните. Животни.

Той протегна ръце и затръшна широките порти, и ушите на Анелин отново звъннаха от металния трясък, който вече беше чул веднъж, много отдавна.

— Не — отвърна Анелин. — Наистина си приличаме. Но не сме животни.

Той си сложи шлема. Плътният мрак се стопи като мъгла.

Месоносеца безшумно и ловко беше отстъпил настрана с пъргави стъпки. Лицето му беше разцепено от широка усмивка и той се прокрадваше напред, готов да го пониже и изкорми с ножа си.

Ако Анелин — подобно на Гроф, който, за съжаление, вече не беше между живите — се беше опитал да атакува към мястото, където за последен път беше видял на светло Месоносеца, атаката щеше да го остави открит и беззащитен за фаталния удар от мястото, където се намираще Месоносеца *в момента*. Беше коварна и добре усъвършенствана техника; но Анелин виждаше всичко. За пръв път мракът и коварството не бяха от никаква полза. А рапирата на Анелин беше по-дълга от ножа на Месоносеца.

Бързо, леко и небрежно Анелин се обърна с лице срещу своя противник, усмихна се под шлема си и се стрелна напред. Месоносеца почти нямаше време да реагира; бяха минали години, откакто се беше сражавал с някого на равни начала. Анелин го прониза в корема.

След това избута тялото му във въздухопроводната шахта, като се молеше падането му да продължи вечно.

Маскарадът на Човекочервея все още продължаваше във Високия Тунел, когато Анелин се върна в дома на *яга-ла-хай*. В прашните библиотеки се извиваха и въртяха мъже с маски домино и жени с воали; съкровищниците бяха отворени за съзерцание, а залите за удоволствия бяха отворени за други неща; във Височайшата Зала под хиляди факли беше изложен Верментор Втори, а чедата на червея танцуваха покрай него и опяваха неговия край. Човекочервеят вече нямаше лице; вече беше едно с Белия Червей. До него стояха жреците-хирурзи с бели престилки с герба на скалпела и тета точно както бяха стояли през цялата последна седмица. Току-що беше започнало Седмото Пиршество.

Каралий беше там — ярката, златна Каралий, — както и бронзовите рицари, мнозина от които едно време бяха другари на Анелин. Но повечето от тях само се усмихнаха и промърмориха по някое остроумие, когато той неочаквано влезе с широки крачки в залата.

Някои може би не го познаха. Едва наскоро, на Слънчевия Маскарад, той блестеше в коприна и сива паяжина. Сега беше болезнено изпит, съсечен и натъртен на дузина различни места, очите му се въртяха неспокойно в тъмни сенки и единственото му облекло бяха черните парцали, които висяха на тялото му като зловонните одежди на някой гъбар. Не носеше нищо на лицето си, дори домино, и това накара гостите да се размърморят помежду си, защото времето за сваляне на маските все още не беше дошло.

Съвсем скоро имаха и друго, за което да мърморят. Защото Анелин — този странен, непознат Анелин, който сякаш беше някой друг — мълчаливо застана до вратата, а очите му подскачаха от една маска към друга. Сетне, все така мълчаливо, той закрачи напред, прекоси блестящия под от обсидиан до масата за пиршеството, сграбчи един железен поднос, отрупан високо с вкусно бяло гроунско месо, и яростно го запрати през залата. Някои се разсмяха; други, не толкова развеселени, се заеха да почистват парчета месо от раменете си. Анелин излезе от залата.

След това той се превърна в познайник на всички *яга-ла-хай*, макар и да беше изгубил вкус към изисканото облекло и повечето от тънкото си остроумие. Вместо това говореше безкрайно и убедително за забравените грехове и престъпления на отдавна отминали епохи и

рисуваше пикантно мрачни картини на чудовищни червеи, които се въдеха под Дома и някой ден щяха да се надигнат, за да погълнат всички тях. Обичаше да казва на чедата на червея, че трябва да си лягат с гроуните, вместо да ги готвят, така че от техния съюз да бъде създадена нова раса, която да противостои на тези червеи от неговите кошмари.

В безкрайния дълъг упадък на Дома на Червея нищо не се ценеше толкова високо, колкото новостите. Анелин, макар и да се смяташе за груб и особено недодялан, разказваше забавни истории и умееше да разпалва шокиращата искра на неуважението към традицията. Затова, макар и бронзовите рицари да не бяха съгласни, го оставиха жив.

Издание:

Автор: Джордж Р. Р. Мартин

Заглавие: В дома на червея

Преводач: Богдан Русев

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Сиела Норма АД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2017

Националност: американска

Печатница: Алианс Принт

Отговорен редактор: Мирослав Александров

Художник: Дамян Дамянов

Коректор: Мария Йорданова

ISBN: 978-954-28-2481-7

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/4922>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.